

*Raport o stanie
sanitarno-higienicznym
powiatu oleckiego
za 2022 rok*

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przekazać Państwu „Raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu oleckiego za rok 2022” opracowany w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku.

Raport zawiera dane statystyczne wraz z omówieniem najistotniejszych zagadnień z zakresu działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu oleckiego.

Naszą misją jest utrzymanie bezpieczeństwa zdrowotnego każdego obywatela. Jest to możliwe dzięki sprawnej identyfikacji i szacowaniu ryzyka oraz skoordynowanemu nadzorowi i kontroli, służących zapobieganiu wszelkim zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowaniu i umacnianiu zdrowia społeczeństwa oraz kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań.

Istotnym elementem naszej działalności jest edukacja zdrowotna. Społeczeństwo aktywnie dbające o swoje zdrowie może prowadzić długie życie wolne od chorób i związanych z nimi ograniczeń.

Jesteśmy obecni w mediach społecznościowych, dzięki czemu docieramy do szerszej grupy odbiorców.

Poniższą wersję raportu o stanie sanitarno-higienicznym powiatu mogą Państwo odnaleźć na naszej stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/psse-olecko>

Z poważaniem

Katarzyna Dryl-Nerkowska

PPIS w Olecku

Spis treści

EPIDEMIOLOGIA	5
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY	21
HIGIENA KOMUNALNA	33
HIGIENA PRACY	41
HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	52
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	58
ZAPOBIGAWCZY NADZÓR SANITARNY	73

EPIDEMIOLOGIA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku w roku 2022 kontynuowała wielokierunkową działalność w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych. Obejmowała ona zarówno działania skierowane na populację ogólną, jak również na zagadnienia specjalne, takie jak zapewnienie bezpieczeństwa pacjentów poprzez nadzorowanie warunków sanitarno-higienicznych podmiotów leczniczych. Prowadzono również działania mające na celu podniesienie świadomości społecznej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.

Rejestrację zgłaszanych przypadków zachorowań prowadzono zgodnie z definicjami chorób przyjętymi w Unii Europejskiej. Oceny sytuacji chorób zakaźnych w powiecie dokonano na podstawie zgłoszonych i zarejestrowanych zakażeń i chorób zakaźnych, zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Analizie poddano wybrane jednostki chorobowe, które stanowiły problem epidemiologiczny i były monitorowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych powiatu oleckiego

Choroby zakaźne, pomimo ogromnego postępu medycyny, wprowadzenia masowych szczepień ochronnych, stosowania środków dezynfekcyjnych, wdrażania procedur przeciwepidemicznych w placówkach służby zdrowia, stanowią ciągle problem medyczny, społeczny i epidemiczny. Są głównym zagadnieniem zdrowia publicznego, stąd zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych i pasożytniczych jest jednym z naczelných zadań realizowanych przez inspekcję sanitarną.

W roku 2022 do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku zgłoszono **1525 zachorowań na choroby zakaźne**, z czego największy odsetek stanowiły przypadki wirusa SARS-CoV-2, wymagające przeprowadzenia wywiadu epidemiologicznego.

W ciągu całego 2022 r. pracownicy inspekcji sanitarnej prowadzili intensywne działania informacyjne dotyczące chorób zakaźnych oraz skuteczności i bezpieczeństwa szczepień przeciw COVID-19, przekazywali zalecenia oraz podstawowe zasady zapobiegawcze, które istotnie wpływały na ograniczenie zakażeń; do publicznej wiadomości przekazywane były wszelkie informacje i wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia, Ministra Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego. Sprawdzano także przestrzeganie zaleceń

i procedur Głównego Inspektora Sanitarnego, stan zaopatrzenia w środki ochrony indywidualnej personelu, zaopatrzenie w środki dezynfekcyjne przez podmioty lecznicze.

Do końca roku 2022 w powiecie oleckim zarejestrowano **1150** potwierdzonych zachorowań na COVID-19. Zapadalność wyniosła **3420,04/100 tys. mieszkańców** (dotyczy wirusa zidentyfikowanego). COVID-19 był przyczyną **34 zgonów** w powiecie oleckim, z czego 33 zgony wystąpiły w grupie wiekowej 60+.

W wyniku wyzwań związanych z występowaniem SARS-CoV-2, postawionych wobec Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku, pracownicy inspekcji sanitarnej kontynuowali współpracę z Komendą Powiatową Policji w Olecku, Ośrodkami Pomocy Społecznej, „Olmedica” Sp. z o. o. i innymi szpitalami z terenu województwa, ratownictwem medycznym, podmiotami podstawowej opieki zdrowotnej, domami pomocy społecznej, a także wieloma innymi instytucjami, dla których wspólnym celem jest ochrona zdrowia i życia obywateli oraz szeroko rozumiana działalność w zakresie zapobiegania i zwalczania SARS-CoV-2.

✓ *Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę*

W roku 2022 zanotowano 924 podejrzenia i zachorowania na grypę oraz schorzenia grypopodobne. Zapadalność wyniosła 2748,28/100 tys. mieszkańców. Zaobserwowano wyraźny wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, w którym notowano 10 przypadków; zapadalność wynosiła 29,57/100 tys. Wykazywane w prowadzonym nadzorze epidemiologicznym „zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę” obejmują (zgodnie z przyjętą definicją), zarówno zachorowania grypopodobne, jak i ostre zakażenia dróg oddechowych, wywołane przez różne czynniki etiologiczne.

✓ *Zatrucia i zakażenia pokarmowe*

W powiecie oleckim od wielu lat dominującym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych są odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*, w których dominuje *S. Enteritidis*. W 2022 r. zarejestrowano 2 zatrucia pokarmowe wywołane tymi bakteriami. Zapadalność wyniosła 5,94/ 100 tys. mieszkańców. W stosunku do roku poprzedniego zaobserwowano spadek: 2021 – 6 przypadków, zapadalność 17,74/100 tys. mieszkańców).

W kategorii inne bakteryjne zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe w 2022 r. zarejestrowano 35 zachorowań, zapadalność wyniosła 104,10/100 tys., w roku 2021 – 16 zachorowań, zapadalność – 47,3/100 tys. mieszkańców. Większość zakażeń, 33 z 35 (94,2%) przypadków wywołane były przez *Clostridium difficile* - bakterię występującą powszechnie w środowisku naturalnym, a także w przewodzie pokarmowym niektórych gatunków zwierząt. U osób dorosłych *Clostridium difficile* może powodować łagodne biegunki oraz ciężkie zapalenia jelita grubego. Czynnikiem ryzyka zakażenia tym patogenem jest zaawansowany wiek, hospitalizacja oraz długotrwała antybiotykoterapia pacjenta, zwłaszcza antybiotykami o szerokim spektrum działania. Aż 81,8 % zachorowań w powiecie oleckim dotyczyło pacjentów powyżej 60 roku życia. W roku sprawozdawczym nie odnotowano ani jednego przypadku bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez *Yersinia enterocolitica*.

Wzrost w stosunku do roku poprzedniego odnotowano wśród zakażeń pokarmowych o etiologii wirusowej. W roku 2022 zarejestrowano 57 zachorowań z zapadalnością

na poziomie 169,5/100 tys. mieszkańców, natomiast w roku 2021 zarejestrowano 10 przypadków z zapadalnością 29,5/100 tys. mieszkańców. Rotawirusy odpowiedzialne były za 38 zakażeń wirusowych, zapadalność wyniosła 113,02/100 tys. mieszkańców (rok 2021 – 3 zachorowania; zapadalność – 8,8/100 tys. mieszkańców).

W kategorii biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu zgłoszono 1 przypadek, w roku 2021 - 2, zapadalność 5,8/100 tys.

✓ *Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową*

W sezonie letnim ubiegłego roku odnotowano 2 ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową: jedno wśród uczestników wydarzenia kulturalnego „Mazurskie Spotkania z Folklorem”, zakwaterowanych w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Głuchych w Olecku, drugie wśród uczestników obozu sportowego zakwaterowanych w Ośrodku Wypoczynkowo-Szkoleniowym „Dworek Mazurski”, Dworek Mazurski 1.

W internacie OSW dla dzieci Głuchych zakwaterowane były 62 osoby, w tym 4 dzieci do lat 14. Zachorowało 13 osób (3 dzieci w wieku 10-14 lat, 3 osoby w wieku 15-19 lat i 7 osób dorosłych). Główne objawy chorobowe to: bóle brzucha, nudności i wymioty oraz biegunka. Pięciu osobom udzielono ambulatoryjnej pomocy doraźnej, nikogo nie hospitalizowano.

Na obozie w Ośrodku Wypoczynkowo-Szkoleniowym „Dworek Mazurski” przebywały łącznie 102 osoby, w tym 7 dzieci do lat 10, oraz 2 postronne osoby. Ogółem zachorowało 57 osób (24 dzieci w wieku 10-14 lat, 19 osób w wieku 15-19 lat oraz 14 osób dorosłych). Zaobserwowane objawy chorobowe to: wymioty, nudności, bóle brzucha, biegunka i osłabienie, podwyższona temperatura ciała do 38°C, ból głowy. Opiekę medyczną nad uczestnikami sprawował lekarz zatrudniony przez organizatora, który udzielił pierwszej pomocy medycznej osobom chorym. Nie skorzystano z zewnętrznej pomocy medycznej, nikt nie był hospitalizowany.

Podczas dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzono kontrole sanitarne zakładów żywienia zbiorowego otwartego. W trakcie kontroli bieżący stan sanitarno-techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. W ramach Urzędowej Kontroli Żywności pobrane zostały do badania bakteriologicznego próby kontrolne z posiłków, wymazy sanitarne z rąk personelu i wymazy czystościowe ze sprzętu kuchennego. Pobrano także próby wody przeznaczonej do spożycia i próby wody z kąpieliska „Skocznia” w Olecku. Ponadto pobrano do badania kał

od osób chorych oraz zlecono badania w kierunku nosicielstwa pracownikom zakładów żywienia zbiorowego.

W obu ogniskach wyniki prób kontrolnych z posiłków nie budziły zastrzeżeń, natomiast wymazy z rąk personelu w obu przypadkach nie odpowiadały kryteriom oceny czystości mikrobiologicznej. W drugim ognisku wymazy ze sprzętu kuchennego nie odpowiadały kryteriom oceny czystości mikrobiologicznej. Wydano zalecenia dotyczące przeanalizowania procesów mycia i dezynfekcji rąk personelu przygotowującego posiłki oraz sprzętu celem wyeliminowania zagrożeń mikrobiologicznych, przeprowadzenie szkolenia pracowników w ww. zakresie oraz przeprowadzenie powtórnych badań laboratoryjnych.

W obu ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowania – Norowirusy.

✓ *Choroby wieku dziecięcego*

- *Ospa wietrzna*

W roku 2022 w powiecie oleckim wzrosła zapadalność na ospę wietrzną. Zarejestrowano 97 zachorowań (zapadalność – 288,5/100 tys.), w roku 2021 r. – 27 przypadków, zapadalność 79,8/100 tys. Większość przypadków, podobnie jak w latach ubiegłych, zarejestrowano wśród dzieci w wieku 2-5 lat. Osoby, które zachorowały, nie były szczepione. Brak powszechnego obowiązku szczepienia przeciw ospie wietrznej, z wyjątkiem wskazanych w PSO wybranych grup dzieci do ukończenia 12 r. ż., wpływa na występowanie zachorowań.

- ***Płonica (szkarlatyna)***

W roku 2022 odnotowano wzrost zachorowań na płonicę: zarejestrowano 12 zachorowań (zapadalność 35,6/100 tys. mieszkańców), natomiast w 2021 – 3 zachorowania (zapadalność 8,8/100 tys. mieszkańców).

✓ ***Zakażenia krwiopochodne***

Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń krwiopochodnych ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. W 2022 r. rozpoznano jeden przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu B (w 2021 r. – 0). Nie zarejestrowano także przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C, w roku poprzednim również brak zachorowań.

W roku 2022 odnotowano 2 przypadki zachorowania na wirusa HIV.

✓ ***Choroby odkleszczowe***

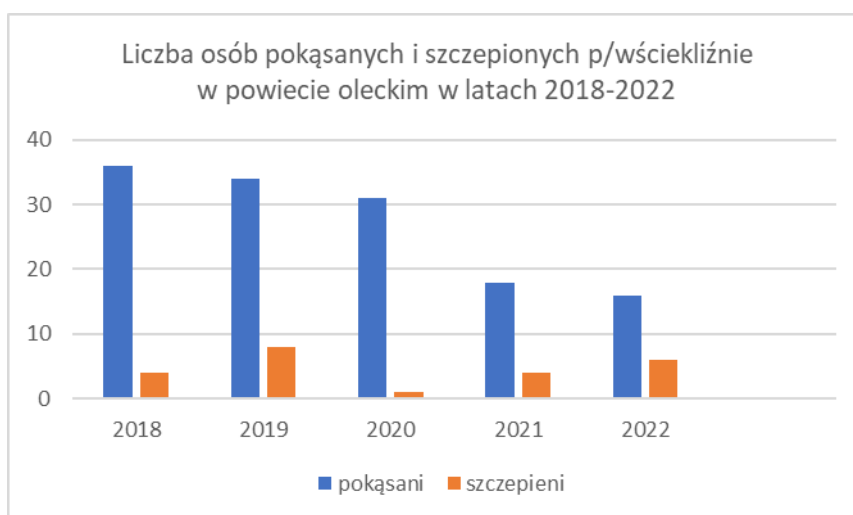
Obecność na naszym terenie kompleksów leśnych sprzyja zachorowaniom związanym z istnieniem ognisk w przyrodzie, w których patogeny krążą w biocenozie naturalnych gospodarzy – zwierząt i ich przenosicieli - kleszczy. W 2022 roku w powiecie oleckim na boreliozę zachorowało 21 osób (współczynnik zapadalności wynosił 62,46 na 100 tys. mieszkańców). W stosunku do roku ubiegłego odnotowano wzrost zachorowań (2021 – 16 zachorowań, zapadalność 47,32/100 tys. mieszkańców). W roku sprawozdawczym odnotowano 1 przypadek zachorowania na KZM.

✓ Styczność i narażenie na wściekliznę

Wścieklizna jest ostrą wirusową chorobą ośrodkowego układu nerwowego ssaków, dla człowieka śmiertelna. Wirus wścieklizny jest typowym wirusem neurotropowym z rodziny *Rhabdoviridae*. Przenoszony jest na człowieka ze śliną chorego zwierzęcia poprzez ugryzienie albo oślinienie uszkodzonej skóry lub błony śluzowej. Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień przeciw wściekliznie. W roku 2022 w powiecie oleckim odnotowano 16 osób pogryzionych przez zwierzęta, z czego 6 osób zakwalifikowano do szczepień p/wściekliznie, co stanowi spadek w stosunku do roku poprzedniego (2021 r.-18 pogryzień).

Mimo, że od wielu lat nie stwierdzono zachorowania na wściekliznę u ludzi, ze względu na potencjalne ryzyko transmisji wirusa, utrzymanie skutecznego nadzoru epidemiologicznego pozwala zminimalizować ryzyko zachorowania człowieka.

✓ Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna

W roku 2022 nie odnotowano zachorowań na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*. Mieszkańców (2021 – 3 zachorowania, zapadalność 8,8/100 tys.)

✓ Gruźlica

W roku 2022 zanotowano 1 przypadek zachorowania na gruźlicę, co oznacza wzrost zachorowań w stosunku do roku ubiegłego (2021 r. - brak notowanych zachorowań).

Analiza porównawcza zachorowań na choroby zakaźne w latach 2020-2022

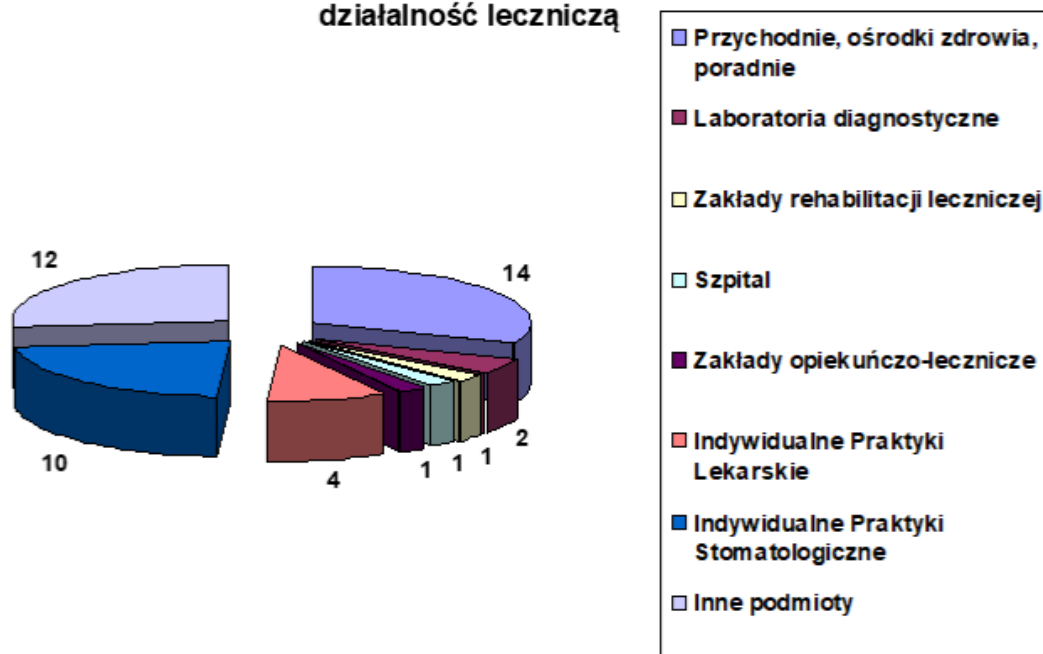
Jednostka chorobowa	2022		2021		2020	
	Liczba zachorowań	Zapadalność %	Liczba zachorowań	Zapadalność %	Liczba zachorowań	Zapadalność %
Salmonelozy - zatrucia pokarmowe	2	5,94	6	17,74	7	20,55
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	33	98,1	14	41,41	12	35,24
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, prawdopodobnie o zakaźnym pochodzeniu	1	2,9	2	5,9	2	5,8
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	38	113,02	3	8,8	6	17,62
Wirusowe zakażenia jelitowe inne nieokreślone	10	29,74	2	5,9	2	5,8
Plonica /szkarlatyna/	12	35,6	3	8,8	2	5,8
Ospa wietrzna	97	288,5	27	79,8	8	23,49
Borelioza	21	62,46	16	47,32	21	61,67
Kleszczowe zapalenie mózgu	1	2,9	-	-	1	2,9
Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne, określone i nie określone	2	5,94	-	-	-	-
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych inne określone	1	2,9	-	-	-	-
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inna określona i nie określona	-	-	3	8,8	1	2,9
Gruźlica	1	2,9	-	-	2	5,8
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	4	11,8	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	1	2,9	-	-	1	2,9
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	-	-	-	-	2	5,8
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	5,94	1	2,9	1	2,9
Pogryzienia przez zwierzęta	16	47,58	18	53,2	31	91,04
Liczba osób szczepionych p/wścieklicznie	6	17,84	4	11,83	1	2,9
Grypa	924	2748,28	10	29,57	1711	5024,9
COVID-19	1150	3420,04	1937	5729,58	1300	3817,9

Ocena stanu sanitarno-higienicznego podmiotów leczniczych w powiecie oleckim

Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2022 r. sprawowała nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą w ramach realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym kontroli warunków higieniczno-sanitarnych, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olecku w 2022 r. znajdowało się 45 podmiotów leczniczych. Z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z COVID-19 przeprowadzono 32 kontrole. Prowadzony nadzór sanitarny obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego obiektów, ocenę przeprowadzanych procesów dekontaminacji powierzchni, urządzeń i sprzętu medycznego oraz przestrzeganie procedur p/epidemicznych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na procedurę higieny rąk oraz sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku.

Struktura nadzorowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W roku 2022, na wniosek podmiotu leczniczego, wystawiono jedną decyzję administracyjną przedłużającą termin wykonania obowiązków związanych z dostosowaniem pomieszczeń izby przyjęć „Olmedica” Sp. z o. o. w Olecku. Wskazane w decyzji nakazy

miały zostać wykonane do końca 2022 r. Jednak z uwagi na obecną sytuację epidemiologiczną pomieszczenia izby przyjęć, które byłyby przeznaczone do remontu, uległy przeorganizowaniu, jeżeli chodzi o ich przeznaczenie. Wydzielono „strefę czerwoną” do przyjęć pacjentów zakażonych SARS-CoV-2 i pacjentów podejrzanych o zakażenie koronawirusem i „strefę zieloną”. W okresie 06.11.2020 r. – 16.05.2021 r. i od 15.11.2021 r. do 26.02.2022 r. szpital realizował świadczenia opieki zdrowotnej dla pacjentów z COVID-19. Do 31.03.2022 r. w izbie przyjęć musiały być zapewnione 2 łóżka dla pacjentów z zakażeniem lub podejrzeniem koronawirusa. Wynikało to z kolejnych decyzji Wojewody Warmińsko–Mazurskiego. Wobec powyższego prace dostosowawcze nie mogły być prowadzone.

Nadzór sanitarny prowadzony w kontrolowanych obiektach obejmował: ocenę stanu sanitarno - technicznego, ocenę przeprowadzanych procesów dekontaminacji powierzchni, urządzeń i sprzętu medycznego oraz przestrzeganie procedur przeciw epidemicznych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na procedurę higieny rąk.

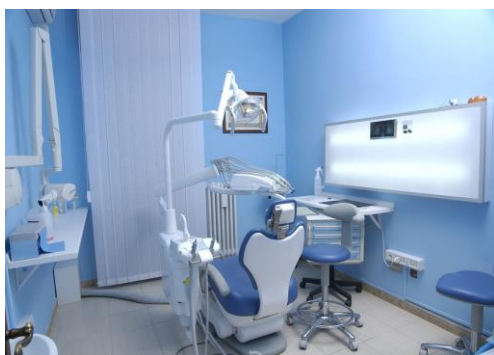
Wszystkie podmioty lecznicze posiadały wystarczającą ilość środków do mycia i dezynfekcji rąk, narzędzi, sprzętu medycznego, powierzchni oraz wystarczającą ilość i dostęp do indywidualnych środków ochrony osobistej (rękawiczki, fartuchy, maseczki itp.). Dezynfekcja sprzętu wielokrotnego użycia prowadzona była w pomieszczeniu udzielania świadczenia w specjalnie do tego celu wydzielonych i opisanych pojemnikach z przykrywą i sitem, dostosowanych do ilości dezynfekowanego sprzętu. Mycie i dezynfekcja narzędzi i sprzętu odbywa się w większości podmiotów w sposób manualny. Niektóre gabinety stomatologiczne posiadają myjki ultradźwiękowe.

Gospodarka odpadami medycznymi odbywała się w sposób prawidłowy. Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają zawarte umowy z wyspecjalizowaną firmą na odbiór odpadów medycznych. Odpady medyczne w zależności od ich ilości magazynowane są w przeznaczonych do tego celu przenośnych urządzeniach chłodniczych

umieszczonych w wydzielonych pomieszczeniach, stacjonarnych urządzeniach chłodniczych lub w magazynach odpadów medycznych.

Procesy dekontaminacji powierzchni, sprzętu, skóry prowadzone były przy użyciu odpowiednich preparatów dezynfekcyjnych z zachowaną datą ważności. Procesy dezynfekcji i sterylizacji narzędzi w miejscu udzielania świadczeń medycznych przy użyciu autoklawu przeprowadzane były w 12 gabinetach stomatologicznych. Skuteczność działania autoklawów podlegała wewnętrznej kontroli chemicznej i biologicznej. Dokumentacja procesu sterylizacji była prowadzona i przedstawiana do wglądu kontrolującemu. Podmioty realizujące świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki świadczą usługi medyczne wyłącznie przy użyciu sprzętu jednorazowego użytku.

W 2022 r. w jednym podmiocie leczniczym stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny (zniszczone, brudne ściany z odpryskami farby i ubytki glazury przy umywalce w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla pacjentów). Wystawiono decyzję administracyjną na usunięcie uchybień

W kolejnym podmiocie leczniczym stwierdzono popękaną tapicerkę na podłokietniku fotela do pobierania krwi. Uszkodzoną tapicerkę wymieniono w ciągu 7 dni od kontroli.

W 2022 roku prowadzone były prace remontowe w dwóch podmiotach leczniczych: w Stacji Dializ w Olecku zostały pomalowane wszystkie pomieszczenia, natomiast w Punkcie Pobrań Diagnostyka przeprowadzono remont, w czasie którego wydzielono odrębne pomieszczenie porządkowe wyposażone w lodówkę na odpady medyczne.

Stan sanitarno-techniczny pozostałych podmiotów leczniczych jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty zapewniają bezpieczeństwo korzystania ze swoich usług poprzez postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami, stosowanie sprzętu jednorazowego oraz prawidłowe postępowanie ze sprzętem wielokrotnego użytku.

Szczepienia ochronne

Działania inspekcji sanitarnej zmierzające do osiągnięcia jak najwyższego odsetka zaszczepionej populacji przyczyniają się do obniżenia współczynników zapadalności na niektóre choroby zakaźne. W roku 2022 pod nadzorem

inspekcji sanitarnej znajdowało się 8 Punktów Szczepień. Przeprowadzono 12 kontroli. Obowiązkowi szczepień podlegało 6163 dzieci i młodzieży w wieku 0–19 lat.

Wszystkie punkty szczepień na terenie powiatu oleckiego realizowały szczepienia obowiązkowe finansowane przez Ministra Zdrowia, obejmujące dzieci i młodzież do 19 roku życia oraz osoby narażone w sposób szczególny na zakażenia, a także szczepienia zalecane – niefinansowane ze środków Ministra Zdrowia. Ocena realizacji Programu Szczepień Ochronnych przeprowadzono w oparciu o dane zawarte w rocznych sprawozdaniach ze szczepień ochronnych MZ-54 za rok 2022, sporządzonych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie szczepień ochronnych.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym dzieci, młodzieży w grupach wiekowych od 0-19 roku życia w roku bieżącym oraz porównanie stanu zaszczepienia w roku poprzednim na terenie powiatu oleckiego.

Wykonanie szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom ochronnym w 2022 r. zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych.

Szczepienie	Rocznik urodzenia	% wykonanie w 2022	Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	% wykonanie w 2021
BCG	2022	96,6	Szczepienie noworodkowe	2021	98,5
Szczepienie p/wzw B	2022	52,6	Szczepienie pierwotne	2021	44,7
		37,2	Szczepienie uzupełniające		47,0
Błonica Tężec Krzusiec <i>Poliomyelitis</i>	2022	57,3	Szczepienie pierwotne	2021	55,3
	2021	37,9	Szczepienie pierwotne	2020	44,5
		59,2	Szczepienie uzupełniające		52,6
Odra Świnka Różyczka	2021	91,7	Szczepienie podstawowe	2020	90,3
	2017	85,4	Szczepienie przypominające	2016	88,5
	2013	89,5	Szczepienie przypominające	2012	92,6
<i>Haemophilus influenzae</i>	2022	57,3	Szczepienie pierwotne	2021	55,3
	2021	35,4	Szczepienie pierwotne	2020	42,5
	2021	61,5	Szczepienie uzupełniające	2020	54,6
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	2022	61,3	Szczepienie pierwotne	2021	63,6
	2021	13,1	Szczepienie pierwotne	2020	24,3
	2021	82,5	Szczepienie uzupełniające	2020	70,4
DTaP + polio	2017	84,5	Szczepienie I przypominające	2016	93,2
Td 14 r.ż.	2009	95,0	Szczepienie II przypominające	2008	91,4
Td 19 r.ż.	2004	91,1	Szczepienie III przypominające	2003	93,4

Wykonanie szczepień obowiązkowych w przeciągu ostatnich lat na terenie powiatu oleckiego utrzymuje się na bardzo podobnym poziomie.

W 2022 roku zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych w powiecie oleckim wykonano:

- szczepienia pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia w 57,3% (wymagane min. 55 %);
- szczepienia pierwotne przeciwko pneumokokom w pierwszym roku życia – w 61,3%;
- przeciwko odrze, śwince i różyczce w 2 r. ż. – w 91,7% (wymagane min. 95 %);
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w szóstym roku życia – w 84,5%;
- przeciwko odrze, śwince i różyczce w 6 r. ż. – w 85,4%; przeciwko odrze, śwince i różyczce w 10 r. ż. – w 89,5%;
- przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w 14 roku życia – w 84,5%;
- przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia – w 91,1%.

Wyższy odsetek zaszczepienia w stosunku do roku poprzedniego widoczny jest w szczepieniach podstawowych p/odrze, śwince i różyczce: w roku 2022 – 91,7%, w roku poprzednim – 90,3 %. Wzrost poziomu zaszczepienia widoczny jest również w szczepieniach pierwotnych p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i *poliomyelitis* w pierwszym roku życia (w 2022 – 57,3 %, w poprzednim roku - 55,3 %); w szczepieniach uzupełniających w drugim roku życia rocznik 2021 – 59,2 %, w 2021 r. – 52,6% oraz w szczepieniach uzupełniających p/*Streptococcus pneumoniae* (2021 – 82,5%, 2020 – 70,4%). Niewielki spadek obserwujemy w szczepienia BCG 2022 r. – 96,6 % (w 2021 r. – 98,5 %). Spadek w szczepieniach przypominających p/odrze, śwince i różyczce w roczniku 2017 (2022 – 85,4%, 2021 – 88,5%) i roczniku 2013 (2022 – 89,5 %, 2021 – 92,6%). Odsetek dzieci i młodzieży w wieku szkolnym zaszczepionych zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych kształtuje się na względnie stałym poziomie. Najniższy odsetek zaszczepienia (w 2022 r. - 84,5%, w 2021 r. – 93,3%) odnotowano w roczniku 2017 szczepienie p/błonicy, tężcowi, krztuścowi i *poliomyelitis* w 6 r. ż. - I dawka przypominająca.

Osiągana odporność, zarówno indywidualna jak i populacyjna, na choroby objęte Programem Szczepień Ochronnych pozwala ograniczyć zapadalność na choroby zakaźne do minimum. Nieliczne przypadki nieszczepienia dzieci lub młodzieży nie mają na razie wpływu na odporność populacyjną i bezpieczeństwo epidemiczne społeczności powiatu oleckiego.

Niezależnie od wykonywania szczepień obowiązkowych, personel punktów szczepień propagował także profilaktykę innych chorób zakaźnych poprzez wykonywanie szczepień zalecanych (m.in.: KZM, grypa, wirus brodawczaka ludzkiego, rotawirusy, ospa wietrzna, WZW typu A, typu B).

Liczba wykonanych, wybranych szczepień zalecanych w latach 2019-2022

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba zaszczepionych 2019 r.	Liczba zaszczepionych 2020 r.	Liczba zaszczepionych 2021 r.	Liczba zaszczepionych 2022 r.
1.	p/ospie wietrznej	13	6	13	44
2.	p/grypie	906	896	1087	722
3.	p/biegunce rotawirusowej	56	47	Szczepienie obowiązkowe	Szczepienia obowiązkowe
4.	p/wirusowi brodawczaka ludzkiego	89	-	19	22
5.	p/ <i>Streptococcus pneumoniae</i>	-	-	17	4
6.	p/ <i>Neisseria meningitidis</i>	12	44	10	3
7.	p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu A	9	1	7	2
8.	p/żółtej gorączce	-	-	-	1
9.	p/kleszczowemu zapaleniu mózgu	334	59	135	102
10.	p/durowi brzuszemu	2	1	-	1
11.	p/japońskiemu zapaleniu mózgu	-	-	-	1
12.	p/durowi brzuszemu	-	-	-	1
13.	p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B	268	221	159	172
RAZEM		1686	1269	1430	1075

W ramach szczepień zalecanych w roku 2022 uodporniono 1075 osób. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano spadek liczby zaszczepionych osób, głównie w szczepieniach p/grypie, KZM i HPV.

W ramach popularyzacji szczepień ochronnych samorząd terytorialny powiatu oleckiego od wielu lat realizuje profilaktykę zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). Starosta Olecki przy współudziale gmin w roku 2022 kontynuował powiatowy program zdrowotny „Profilaktyka zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego na lata 2019–2024”. Do programu przystąpiły Gminy:

Kowale Oleckie, Wieliczki i Świątajno; szczepieniami p/HPV objęto dziewczęta z rocznika 2008. Zaszczepiono 17 dziewcząt (Gmina Świątajno – 8, Gmina Wieliczki – 3, Gmina Kowale Oleckie - 6).

Ponadto Gmina Świątajno realizowała powiatowy „Program polityki zdrowotnej w zakresie szczepień ochronnych przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu na lata 2018-2022”. Niestety nie było chętnych do skorzystania z bezpłatnych szczepień. Program kierowany był do rolników i innych osób zamieszkujących gospodarstwa rolne, ubezpieczone w KRUS.

Udział władz samorządowych w działaniach prozdrowotnych jest niezmiernie istotny. Program zdrowotny „Profilaktyka raka szyjki macicy na lata 2019-2024” nie tylko umożliwia młodym kobietom naszego powiatu bezpłatne wykonanie szczepień, lecz także stanowi istotny czynnik, który ma na celu podnoszenie świadomości zdrowotnej, wczesne wykrywanie choroby oraz niezmiernie ważną profilaktykę pierwotną. Władze samorządowe powiatu oleckiego przywiązują szczególną wagę do tych zagadnień mimo niewielkiego zainteresowania odbiorców. Podejmując działania prozdrowotne zwiększają odsetek osób uodpornionych oraz bezpieczeństwo epidemiologiczne społeczności lokalnej.

W roku ubiegłym PSSE w Olecku zorganizowała dwie konferencje. W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień w dniu 26.04.2022 r. odbyła się powiatowa konferencja pt. „Długie życia dla wszystkich”. W czasie konferencji zwracano szczególną uwagę na potrzebę, skuteczność i korzyści wynikające ze szczepień na każdym etapie życia. Przedstawiono stan zaszczepienia wrażliwych populacji na terenie powiatu oleckiego oraz realizację samorządowych programów szczepień w 2021 r. i planowane w 2022 r. w powiecie oleckim. Zostały także przedstawione programy polityki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem chorób odkleszczowych. W konferencji uczestniczyło 18 osób, w tym przedstawiciele samorządów lokalnych, pracownicy podmiotów medycznych i inspekcji sanitarnej.

Kolejna konferencja odbyła się w dniu 16.12.2022 r., skierowana była głównie do personelu medycznego. W trakcie spotkania przedstawiono wyniki kontroli doraźnych przeprowadzonych we wrześniu 2022 r. Omówiono Program Szczepień Ochronnych na 2023 r. Poruszono także temat zgłaszania zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę.

Podkreślono znaczenie profilaktyki ze szczególnym zwróceniem uwagi na potrzebę, skuteczność i korzyści wynikające ze szczepień. W konferencji uczestniczyło 10 osób.

PPIS w Olecku stoi na stanowisku, że szczepienia ochronne są najskuteczniejszą formą profilaktyki chorób zakaźnych. Wiele z nich jest w Polsce lekceważona, m. in. grypa, która często mylona jest z przeziębieniem, a powoduje wiele ciężkich i nieodwracalnych powikłań. Programy zdrowotne mają szansę zmienić w przyszłości zatrważające statystyki, a zdrowie przyszłych pokoleń to przede wszystkim profilaktyka i edukacja.

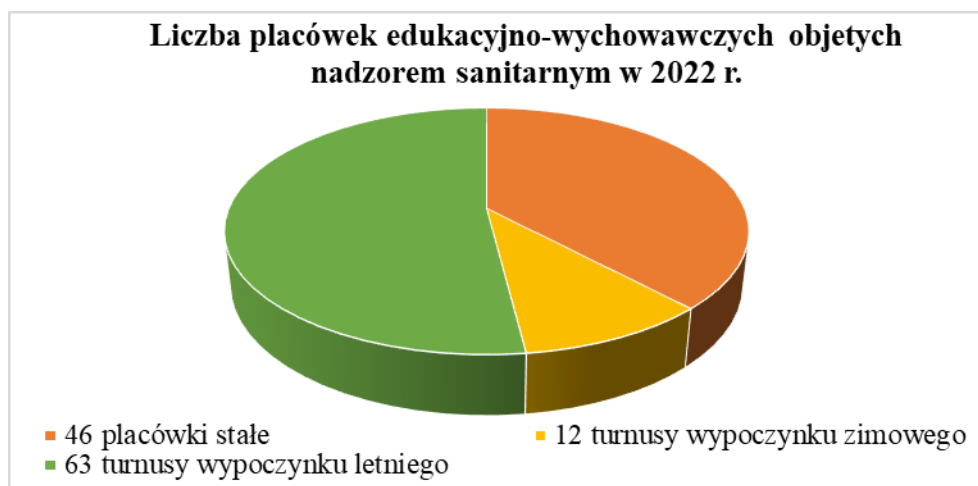
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Bieżący nadzór sanitarny w zakresie higieny dzieci i młodzieży to realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, tzn. nadzór nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji. W roku ubiegłym kontynuowano prace mające na celu ochronę zdrowia dzieci i młodzieży przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników środowiska szkolnego. Zadania skupiały się wokół zagadnień związanych z:

- ✓ zapewnieniem właściwych warunków sanitarno-higienicznych w placówkach oświatowych,
- ✓ higienizacją procesów nauczania i wychowania,
- ✓ zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

W 2022 r. pod nadzorem PSSE w Olecku znajdowały się następujące placówki:

- ✓ placówki stałe - 46,
- ✓ turnusy wypoczynku zimowego – 12,
- ✓ turnusy wypoczynku letniego – 63.

Placówki stałe:

- ✓ żłobki niepubliczne – 2,
- ✓ przedszkola – 7 (w tym 2 publiczne),
- ✓ inne formy wychowania przedszkolnego – 7 (w tym 3 punkty przedszkolne i 4 zespoły wychowania przedszkolnego),

- ✓ szkoły podstawowe – 12,
- ✓ liceum ogólnokształcące – 1,
- ✓ zespoły szkół – 6 (w tym Centrum Edukacyjno-Terapeutyczne, 1 zespół niepubliczny),
- ✓ ogniska pracy pozaszkolnej – 3,
- ✓ placówki opiekuńczo-wychowawcze – 6,
- ✓ pozaszkolna placówka specjalistyczna – 1,
- ✓ specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy - 1.

Nadzór nad zakładami nauczania i wychowania był prowadzony w oparciu o roczny plan pracy.

W placówkach tych przeprowadzono 102 kontrole, w tym:

- ✓ w obiektach stałych – 59,
- ✓ w placówkach wypoczynku – 43.

Kontrole planowane miały na celu ocenę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego w placówkach, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w placówce, przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (w tym e-papierosów) oraz ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii.

W czasie kontroli oceniano:

- ✓ stan sanitarno-techniczny obiektów,
- ✓ wyposażenie techniczne budynków (instalacja wodna, kanalizacja, ogrzewanie),
- ✓ stan sanitarno-techniczny posesji (nawierzchnia dróg i przejść, miejsca gromadzenia odpadów),
- ✓ warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach,
- ✓ profilaktyczną opiekę medyczną,
- ✓ wyposażenie w meble szkolne,
- ✓ warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego (infrastruktura, sprzęt i urządzenia),
- ✓ wyposażenie placów zabaw,

- ✓ realizację wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i ich mieszanin w szkolnych pracowniach chemicznych,
- ✓ rozkłady zajęć lekcyjnych,
- ✓ warunki żywienia,
- ✓ realizację ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania wyrobów tytoniowych,
- ✓ dostosowanie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności dzieci.

W wyniku powyższych działań wydano 6 decyzji administracyjnych. Nakazy te dotyczyły:

- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego placu wokół budynku „wielofunkcyjnego” – Szkoła Podstawowa w Gąskach;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego: pomieszczenie szatni klas IV-VIII, rury kanalizacyjne zlokalizowane w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych chłopców na parterze, ściany w 4 salach dydaktycznych, ścianę nad drzwiami w sali gimnastycznej, korytarz przy szatni klas I-III, ściany w szatni klas sportowych, podłogi na parterze w części „starego skrzydła” obok klatki schodowej, podłogi w bibliotece – Szkoła Podstawowa nr 1 w Olecku;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i sufitów w 3 salach dydaktycznych, pokoju dyrektora, pomieszczeniu stołówki, sufitu na zadaszeniu wejścia do szkoły, balustrady przy wejściu do szkoły, ławek przed budynkiem szkoły – Szkoła Podstawowa w Sokółkach;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany nad podłogą na klatce schodowej prowadzącej do szatni oraz w pomieszczeniu szatni klas 1a, 1b, ścian nad oknami w pracowni chemiczno-biologiczno-geograficznej oraz holu – Szkoła Podstawowa w Kowalach Oleckich;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego 6 pokoi mieszkalnych oraz miejsc siedzących w świetlicy – Internat Zespołu Szkół Licealnych i Zawodowych w Olecku;
- ✓ doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany nad sufitem w sali nr 14 oraz ściany w szatni - Zespół Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Olecku.

Wydano 6 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów na umotywowane wnioski zainteresowanych. Prolongowane decyzje dotyczyły:

- poprawy stanu sanitarno-technicznego:
  - ✓ placu wokół budynku „wielofunkcyjnego” – Szkoła Podstawowa w Gąskach;
  - ✓ boksów w szatni klas I-III – Szkoła Podstawowa nr 1 w Olecku;
  - ✓ ściany i sufitu w pokoju dyrektora, sufitu na zadaszeniu wejścia do szkoły, balustrady na wejściu do szkoły, dwóch ławek przed budynkiem nr 1 szkoły
  - ✓ pomieszczeń budynku A (pomieszczeń łazienek, płyt wygłuszających, pokrywających ściany i sufity w salach lekcyjnych, zapewnienia właściwej wentylacji w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych) – Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia w Olecku;
- zapewnienia pomieszczeń do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych spełniających wymagania dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi: zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych – Szkoła Podstawowa w Babkach Oleckich;
- zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia sztucznego – Szkoła Podstawowa w Stożnem.

W analizowanym okresie w wyniku realizacji nakazów decyzji uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego poprzez:

- ✓ doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego nawierzchni boiska szkolnego – Szkoła Podstawowa nr 2 w Olecku;
- ✓ zapewnienie pomieszczenia umożliwiającego bezpieczne i higieniczne spożycie posiłków – Szkoła Podstawowa w Babkach Oleckich;
- ✓ doprowadzenie do należytego stanu ścian, sufitów i wykładziny podłogowej w pokojach mieszkalnych, sufitu w pracowni gastronomicznej, szyby w oknie pomieszczenia higieniczno-sanitarnego – Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Głuchych w Olecku;
- ✓ doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego boksów w szatni (zlikwidowano boksy, zapewniono indywidualne szafki dla każdego z ucznia) – Szkoła Podstawowa nr 1 w Olecku;
- ✓ doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego sufitu w toalecie – Szkoła Podstawowa nr 4 w Olecku;

- ✓ doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego urządzeń w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych (baterii, rur) oraz zapewnienie badania natężenia oświetlenia elektrycznego – Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi KRASNAL w Olecku.

Podobnie jak w latach poprzednich w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego oceniono warunki środowiska szkolnego: natężenie oświetlenia sztucznego, rozkłady zajęć lekcyjnych.

Badania oświetlenia sztucznego

Prawidłowe natężenie oświetlenia sztucznego jest bardzo ważnym, chociaż często niedocenianym, czynnikiem ochrony narządu wzroku. Badania wpływu jakości oświetlenia na intelektualną sprawność wykazują, że wzrost jakości oświetlenia powoduje poprawę w zapamiętywaniu, logicznym myśleniu, koncentracji, a nawet wzrost inteligencji,

co przekłada się na lepsze wyniki w nauce. Jednocześnie niedostateczne oświetlenie wymaga wzmoczonego wysiłku, stwarza uczucie jednostajności, wywołuje stan monotonii, przygnębienia i apatii – pogorszenie ogólnego samopoczucia, powoduje osłabienie wzroku, a w efekcie spadek wydajności pracy.

W 2022 r. badań oświetlenia sztucznego z nadzoru nie zlecano.

Podczas kontroli w placówkach sprawdzano, czy dokumenty jakimi dysponują dyrektorzy, potwierdzają zapewnienie właściwego natężenia oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach placówek.

W 1 placówce stwierdzono nieprawidłowe wyniki badania natężenia oświetlenia sztucznego (Szkoła Podstawowa w Stożnem). W latach poprzednich PPIS w Olecku w wyżej wymienionym zakresie wydał decyzję dotyczącą przedstawienia wyników badań natężenia oświetlenia elektrycznego wykonanego na tablicach i stanowiskach pracy ucznia w salach dydaktycznych i na korytarzu, potwierdzających zapewnienie właściwego oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach szkoły. Termin decyzji jeszcze nie upłynął.

Tygodniowy rozkład zajęć szkolnych

Dobrze opracowany plan lekcji pozwala na efektywną pracę na przestrzeni tygodnia. Planując zajęcia należy wziąć pod uwagę:

- zasadę zmienności dyspozycji ucznia do pracy w ciągu tygodnia,
- różną zdolność do wysiłku w zależności od pory dnia.

W 2022 roku ocenę planów lekcji z punktu widzenia zasad higieny pracy umysłowej przeprowadzono w 107 oddziałach w 14 placówkach. W jednej ze szkół podstawowych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie rozkładu zajęć lekcyjnych, co zostało omówione z dyrektorem szkoły, zalecono w miarę możliwości, wyeliminowanie nieprawidłowości. Przyczyną było ograniczona dyspozycyjność nauczycieli.

Dostosowanie stanowisk szkolnych do wymagań ergonomii

Z racji zajmowania pozycji siedzącej uczeń narażony jest na obciążenia statyczne, które w negatywny sposób wpływają na jego zdrowie. Długotrwałe napięcie mięśni powoduje ucisk na naczynia krwionośne, utrudnia swobodny przepływ krwi, a tym samym zakłóca dostarczanie niezbędnych składników i usuwanie produktów przemiany materii, co prowadzi do bólów mięśniowych, uczucia dyskomfortu, zmęczenia oraz powstawania wad postawy.

Aby wyeliminować negatywne skutki wynikające z długotrwałej pozycji siedzącej uczeń musi zajmować stanowisko dostosowane do proporcji jego ciała.

W zakresie oceny dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii skontrolowano 2 placówki (Szkolę Podstawową w Świątajnie oraz Punkt Przedszkolny w Świątajnie), badania przeprowadzono w 3 oddziałach na 74 stanowiskach. W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że meble są prawidłowo zestawione (tzn. wysokość stolika odpowiada wysokości krzesła) i prawidłowo oznakowane (zgodnie z normą PN-EN 1729 -1:2007), posiadają certyfikaty, stan techniczny mebli jest właściwy.

Dożywianie

Racjonalne żywienie w sposób zasadniczy determinuje ogólne funkcjonowanie organizmu, zwłaszcza w okresie jego intensywnego rozwoju. Jakość i ilość dostarczanych produktów pokarmowych musi być dostosowana do wieku, płci, budowy ciała, trybu życia, właściwości psychofizycznych i fizjologicznych oraz odpowiednio komponowana w posiłki i racjonalnie rozkładana w ciągu całego dnia.

W wieku szkolnym występują zwiększone potrzeby żywieniowe ze względu na intensywny wzrost, dużą aktywność fizyczną, wymaganą sprawność umysłową. Zapewnienie posiłku w szkole ma zatem istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania ucznia, jego samopoczucia, kondycji i zdolności do nauki.

Ogółem z posiłków korzystało 1922 dzieci i młodzieży, w tym 336 z posiłków dofinansowywanych.

Oprócz zapewnienia możliwości spożycia ciepłego posiłku, ważne też jest w jakich warunkach posiłek ten jest spożywany. Stołówki to często małe pomieszczenia wyposażone w jeden rozmiar stolików i krzeseł.

Gospodarowanie substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Lekcje z użyciem odczynników chemicznych na terenie powiatu oleckiego prowadziło 8 szkół podstawowych. Szkoła Podstawowa nr 4 w Olecku dysponuje kilkoma indywidualnymi stanowiskami laboratoryjnymi. W pozostałych placówkach lekcje praktycznie odbywają się na zasadzie obserwacji przebiegu reakcji chemicznych wykonywanych przez nauczyciela. Placówki te posiadają aktualne spisy stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz karty charakterystyki. Odczynniki są właściwie oznakowane oraz zabezpieczone w zamykanych szafach lub pomieszczeniach. W 1 skontrolowanej placówce prowadzone są zajęcia dzięki wykorzystaniu nowoczesnej technologii Wirtualne Laboratorium Empiriusz

Nadzór nad wypoczynkiem zimowym i letnim.

Podobnie jak w latach poprzednich wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu oleckiego organizowany był w oparciu o hotele i ośrodki wypoczynkowe prowadzące działalność przez cały rok oraz obiekt używany okazjonalnie do wypoczynku. PPIS sprawuje nadzór nad wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży oceniając przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w stosunku do pomieszczeń i sprzętu używanego na turnusach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości.

W 2022 r. według internetowej bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej, na terenie powiatu oleckiego funkcjonowało 65 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży, w tym:

- 66 turnusów w obiektach hotelarskich lub innych obiektach, w których są świadczone usługi hotelarskie;
- 1 turnus zorganizowany w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku: Szkole Podstawowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach;
- 7 turnusów w miejscu zamieszkania (MOSiR – Hala Lega, Świetlica Środowiskowo – Opiekuńcza „Puchatek”).

Z wypoczynku skorzystało ogółem 3100 dzieci i młodzieży. W wypoczynku w miejscu zamieszkania uczestniczyło 345 dzieci i młodzieży, natomiast w formie wyjazdowej 2755 dzieci i młodzieży.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem skontrolowano **48 turnusów**. Mając

na uwadze bezpieczeństwo dzieci i młodzieży współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Olecku przeprowadzając łącznie 11 wspólnych kontroli. Wszystkie placówki zapewniały ciepłą, bieżącą wodę, dostępność do urządzeń sanitarnych, minimalne wyposażenie pokoi (łóżka, szafy, szafki, półki, stoły i krzesła). Organizatorzy podczas trwania letniego wypoczynku zapewnili dzieciom i młodzieży bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach, a także opiekę medyczną.

Podczas trwania 1 turnusu wypoczynku w sezonie letnim organizowanym w obiekcie hotelowym nie zapewniono właściwych warunków sanitarno-higienicznych. Pracownicy PSSE w Olecku przeprowadzili kontrolę w związku z interwencją po zgłoszeniu zatrucia pokarmowego w obiekcie Dworek Mazurski w Olecku. Interwencja była uzasadniona.

W ramach nadzoru prowadzono również działalność edukacyjną udzielając instruktażu na temat zasad organizowania wypoczynku, wymogów bezpieczeństwa, higieny pomieszczeń, wyposażenia, racjonalnego żywienia itp.

Opieka medyczna

Gabinetem medycznym powinna dysponować każda placówka, gdyż w ustawie *Prawo oświatowe* prawodawca zawarł zapis, że szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami sprawowana jest przez lekarza rodzinnego w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej. Wykonywanie świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarki odbywa się w szkołach, lecz nie zawsze w szkolnym gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Na terenie powiatu oleckiego gabinety funkcjonują w 10 szkołach (SP Nr 1, Nr 2, Nr 3, Nr 4 w Olecku, SP w Świątajnie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wieliczkach, LO w Olecku, ZSLiZ w Olecku, ZST w Olecku i OSW dla Dzieci Głuchych w Olecku). W pozostałych szkołach pielęgniarka korzysta z pokoju nauczycielskiego, pedagoga lub sali lekcyjnej. We wszystkich szkołach opieka pielęgniarska zapewniona jest w wymaganej liczbie godzin.

Aktywność fizyczna w placówkach

W zakresie ulepszenia infrastruktury do uprawiania aktywności fizycznej dzieci i młodzieży nie odnotowano znaczących zmian w porównaniu do roku ubiegłego. Wyłącznie w Szkole Podstawowej nr 2 w Olecku, w związku z wykonaniem nakazu decyzji administracyjnej, wykonano nowe boisko szkolne. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego na terenie szkół powiatu oleckiego jest nadal niewystarczająca i często wymagająca napraw, przebudowy lub doposażenia. Zajęcia wychowania fizycznego w szkołach w Babkach Oleckich i Judzikach w niepogodne dni prowadzone są na korytarzach szkolnych, natomiast w Zespole Szkół Społecznych w Olecku zajęcia prowadzone są w innej placówce.

Na zwiększenie aktywności fizycznej niewątpliwie duży wpływ mają zajęcia prowadzone w Hali Lega.

W 2022 r. nie odnotowano zmian w zakresie organizacji placów zabaw.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

W wyniku przeprowadzanych remontów bieżących stan sanitarno-higieniczny placówek systematycznie ulega poprawie:

- ✓ wszystkie placówki korzystają z wody z wodociągów i są skanalizowane,
36 - kanalizacja centralna, pozostali (10) korzystają z własnych oczyszczalni (5)
lub zbiornika bezodpływowego,

- ✓ wszystkie posiadają ustępy wewnętrzne,
- ✓ wszystkie placówki zapewniają dostęp do ciepłej, bieżącej wody,
- ✓ lepsze jest zaopatrzenie w środki higieny osobistej,
- ✓ posesje szkolne utrzymane są w należytym porządku,

W dalszym ciągu funkcjonują 2 szkoły podstawowe, które borykają się ze zbyt małą powierzchnią obiektów (zbyt mała liczba sal dydaktycznych, sale niewymiarowe).

Brak wentylacji grawitacyjnej stwierdza się w pojedynczych salach lekcyjnych, wynika to z braku kanałów wentylacyjnych w budynkach, w których występują trudności ze spełnieniem tego wymogu (budynki stare, czasem przedwojenne).

Tylko nieliczne placówki posiadają wentylację mechaniczną w ustępach ogólnodostępnych i w pomieszczeniach do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji.

Praca dwuzmianowa prowadzona jest w 3 placówkach.

Nie odnotowano zwiększonej liczby informacji o przypadkach świerzbu i wszawicy.

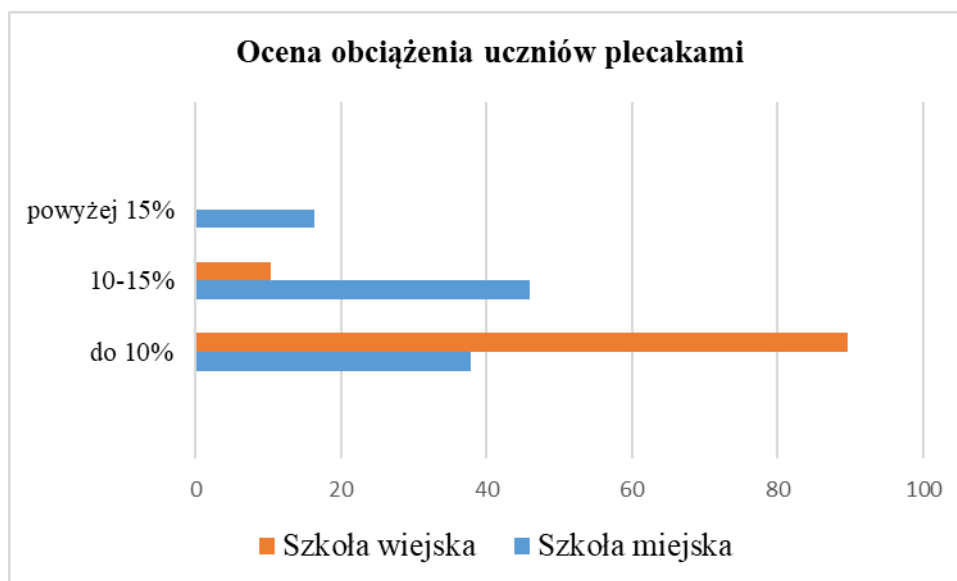
W skontrolowanych placówkach zapewniony jest dojazd do szkoły dla dzieci oraz funkcjonują świetlice zapewniające opiekę dla dzieci. W 2022 r. dowożenie dzieci prowadzone było w 8 skontrolowanych szkołach podstawowych.

Oprócz planowanych kontroli w 2022 r. realizowano inne zadania:

1. Oceniano przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego;
2. Uczestniczono w kontrolach w zakresie przygotowania obiektów na wypoczynek letni dzieci i młodzieży;
3. Dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 2 placówkach (wiejskiej i miejskiej). Łącznie badaniu podano 328 uczniów: 165 chłopców i 163 dziewczynek.

W trakcie bieżącej oceny za właściwy stosunek ciężaru plecaka do wagi jego użytkownika przyjęto wartość do 15%, choć metodyka przewidywała również rozpoznanie sytuacji w zakresie do 10%.

W przypadku 137 osób waga tornistra szkolnego wynosiła od 10-15% masy ciała ucznia, natomiast u 47 osób waga przekroczyła 15% masy ciała ucznia.

Działania profilaktyczne i promocja zdrowia

W czasie kontroli pracownice zajmujące się zagadnieniami higieny dzieci i młodzieży promowały zachowania prozdrowotne, przekazywały wiedzę na temat zagrożeń ze strony czynników środowiska szkolnego (np. stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin, nieprawidłowego oświetlenia, braku wentylacji), wypoczynku letniego. Przekazywały ulotki dotyczące wszawicy, schematy dotyczące mycia/dezynfekcji rąk.

wychowawczych”.

PPIS w Olecku zorganizował szkolenie dla dyrektorów oraz pracowników placówek oświatowo-wychowawczych pt. „Zapobieganie zakażeniom w placówkach oświatowo-wychowawczych”. Pracownik PSSE w Olecku przeprowadził zajęcia edukacyjne pt. „Czynniki chemiczne w placówkach oświatowo-

wychowawczych”.

PPIS w Olecku oraz Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej zorganizowali szkolenie dla organizacji pozarządowych pt. „Bezpieczeństwo higieniczno-sanitarne i zdrowotne podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży”. Pracownik PSSE w Olecku przeprowadził zajęcia edukacyjne pt. „Organizacja wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży”.

Na prośbę dyrektora placówki przeprowadzono zajęcia edukacyjne skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych i przedstawiono wykład pt. „ABC pracownika czyli co warto wiedzieć podejmując pierwszą w życiu pracę”.

Wnioski:

W 2023 roku działania Higieny Dzieci i Młodzieży będą zmierzały do:

- ✓ podnoszenia standardów obiektów, z których korzystają dzieci,
- ✓ poprawy stanu umeblowania w szkołach (wyposażenie w meble z certyfikatem, dostosowanie stolików i krzeseł do proporcji ciała uczniów),
- ✓ zapewnienia właściwych wartości natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach szkolnych,
- ✓ dostosowania pomieszczeń do prowadzenia zajęć z chemii zgodnie z wymaganiami norm higienicznych,
- ✓ poprawy warunków w pracowniach komputerowych,
- ✓ poprawy warunków do prowadzenia lekcji w-f,
- ✓ wyposażenia boisk szkolnych w niezbędne urządzenia sportowe (wyposażenie w sprzęt z certyfikatami),
- ✓ poprawy warunków do spożywania posiłków,
- ✓ zapewnienia właściwej organizacji turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

HIGIENA KOMUNALNA

Główną działalnością Sekcji Higieny Komunalnej jest sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem w poszczególnych elementach środowiska bytowania ludzi i obiektach użyteczności publicznej poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej wobec nadzorowanych obiektów zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego. Głównymi kierunkami działania są:

1. Nadzór sanitarny nad zaopatrzeniem ludności w wodę poprzez systematyczne kontrole jakości wody oraz obiektów służących do zaopatrzenia ludności w wodę o odpowiedniej jakości zdrowotnej.
2. Nadzór nad jakością zdrowotną wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i basenach kąpielowych.
3. Kontynuacja nadzoru sanitarnego nad obiektami użyteczności publicznej. Dążenie do zmniejszenia liczby obiektów o niewłaściwym stanie sanitarno-higienicznym.
4. Zapobieganie, likwidacja bądź minimalizacja wszelkich zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku bytowania człowieka.

I. Liczba ludności w powiecie

Powiat olecki obejmuje miasto Olecko oraz gminy Olecko, Kowale Oleckie, Świętajno i Wieliczki.

Według danych uzyskanych z urzędów gmin powiatu oleckiego, liczba ludności w powiecie wynosi 32272, w tym:

- w mieście i gminie Olecko – 20660,
- w gminie Kowale Oleckie – 4744,
- w gminie Świętajno – 3718,
- w gminie Wieliczki – 3150.

II. Ogólna charakterystyka nadzorowanego terenu

Powiat olecki ma charakter rolniczo-turystyczny. Zajmuje obszar 874 km². Bazę turystyczno-wypoczynkową stanowią gospodarstwa agroturystyczne i pensjonaty na terenach wiejskich, a w mieście hotele i miejsca noclegowe. Zaplecze komunalne powiatu tworzą między innymi wodociągi, oczyszczalnie ścieków, stacja przeładunkowa

odpadów komunalnych, sieć prywatnych przedsiębiorstw świadczących usługi mieszkańcom, zaplecze medyczne.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Olecku znajdują się obiekty z różnych grup PKD. Najliczniejszą stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i obiekty noclegowe. W 2022 r. poddano kontroli: wodociągi sieciowe, obiekty odnowy biologicznej, hotele, pole biwakowe, gospodarstwa agroturystyczne oraz inne podmioty świadczące usługi hotelarskie, ustępy publiczne, pływalnię, stacje paliw, obiekty sportowe i rekreacyjne, parkingi, zakłady pogrzebowe, cmentarze, szpital.

Liczba obiektów w ewidencji – 159

Liczba wykonanych kontroli ogółem - 158

Liczba pobranych próbek do badań laboratoryjnych - 84

Liczba wydanych decyzji - 27

Liczba wydanych decyzji płatniczych - 8

Liczba wydanych postanowień - 17 (dotyczyły przewozów/wywozów zwłok/urn z zagranicy, kąpielisk, imprez masowych, środków transportu typu karawan)

Liczba wydanych pism interwencyjnych/adnotacji służbowych – 37

Liczba wydanych ocen jakości wody do spożycia, jakości wody basenowej i kąpielisk - 39

III. Ocena zaopatrzenia ludności w wodę

Zapewnienie wody do picia o odpowiedniej jakości i ilości ma istotne znaczenie dla zdrowia i warunków życia społeczeństwa, a także bezpieczeństwa sanitarnego powiatu. Woda to składnik niezbędny w codziennym życiu. Spożywanie jej jest nieodłącznym elementem dobrego i prawidłowego funkcjonowania organizmu. Nieodpowiednia jakość wody może ujemnie wpływać na zdrowie ludzkie, obniżać walory smakowe wody, a także powodować szerzenie się chorób wodopochodnych. Nadzór nad jakością wody, z uwagi na jej znaczenie, jest jednym z kluczowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Realizacja tego nadzoru w 2022 r. polegała na całorocznym monitoringu jakości wody oraz kontroli funkcjonowania systemu zaopatrywania miasta i wsi w wodę, a także współpracy z podmiotami wykonującymi zadania zaopatrzenia ludności w wodę.

W 2022 r. w powiecie oleckim objęto nadzorem 13 urządzeń wodociągowych, które zaopatrywały w wodę ogółem 30868 osób, 588 osób było zaopatrywanych przez wodociągi będące pod nadzorem PSSE w Ełku i PSSE w Gołdapi.

- ✓ 7/8W gminie i mieście Olecko są 2 wodociągi, które zaopatrywały w wodę 20690 osób.
- ✓ W gminie Kowale Oleckie są 4 wodociągi, które zaopatrywały 4651 osób.
- ✓ W gminie Świątajno są 3 wodociągi, które zaopatrywały w wodę 2438 osób.
- ✓ W gminie Wieliczki są 3 wodociągi, które zaopatrywały 3089 osób.

Stopień zwodociągowania

Stopień zwodociągowania ogółem dla terenu powiatu oleckiego na podstawie danych posiadanych przez PPIS w Olecku, a otrzymanych z gmin i od administratorów wodociągów wyniósł 97,4 %.

Charakterystyka wodociągów wg grup z GUS MZ – 46

PPIS w Olecku objął monitoringiem 13 urządzeń wodnych:

- ✓ wodociągi o wydajności ≤ 100 m³/d - wieś - 6 urządzeń,
- ✓ wodociągi o wydajności 101 – 1000 m³/d - miasto - 1 urządzenie, wieś - 5 urządzeń,
- ✓ wodociągi o wydajności 1001 – 10000 m³/d – miasto – 1 urządzenie.

1. Wodociągi o wydajności 1001-10000 m³/d w mieście i na wsi.

W powiecie oleckim znajduje się 1 wodociąg publiczny - wodociąg Olecko, o produkcji wody wynoszącej 2920 m³/d, który dostarczał wodę do 39 miejscowości odpowiadającą wymaganiom obowiązującego rozporządzenia. W ciągu roku nie notowano skażeń wody przeznaczonej do spożycia w tym wodociągu. PWiK Sp. z o.o. wywiązywało się z obowiązku badania wody w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z uzgodnionym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody. Łącznie pobrano z tego wodociągu 30 prób wody do badań laboratoryjnych.

2. Wodociągi o wydajności 101- 1000 m³/d w mieście i na wsi.

W tej grupie znajduje się 6 wodociągów:

- wodociąg Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Olecku o wydajności 250 m³/d,

- wodociąg Kowale Oleckie UG o wydajności 318 m³/d, zaopatrujący w wodę 7 miejscowości,
- wodociąg Stożne o wydajności 417 m³/d i zaopatrujący w wodę 24 miejscowości ,
- wodociąg Niemsty o wydajności 144,2 m³/d i zaopatrujący w wodę 11 miejscowości,
- wodociąg Niedźwiedzkie o wydajności 344 m³/d, zaopatrujący w wodę 10 miejscowości,
- wodociąg Krupin o wydajności 102 m³/d, zaopatrujący w wodę 9 miejscowości.

W ciągu roku w tej grupie obiektów nie prowadzono postępowania administracyjnego na złą jakość wody przeznaczonej do spożycia. W wodociągu Stożne podczas kontroli kompleksowej stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne w stacji uzdatniania wody. Wydano decyzję administracyjną, z której zalecenia zostały wykonane w grudniu 2022 r.

3. Wodociągi o wydajności ≤ 100 m³/d w mieście i na wsi.

W tej grupie znajduje się 6 urządzeń wodnych. Są to niewielkie wodociągi produkujące łącznie 342,8 m³ wody na dobę, zarządzane przez władze gminne i spółdzielnie mieszkaniowe:

- wodociąg Lenarty o wydajności 50 m³/d, zaopatrujący w wodę 4 miejscowości,
- wodociąg Świętajno UG o wydajności 43,8m³/d, zaopatrujący w wodę 5 miejscowości,
- wodociąg Świętajno S Mazury o wydajności 51 m³/d, zaopatrujący w wodę 2 miejscowości,
- wodociąg Drozdowo o wydajności 51 m³/d, zaopatrujący w wodę 2 miejscowości,
- wodociąg Kowale Oleckie S NOWA, o wydajności 60 m³/d, zaopatrujący w wodę 1 miejscowość,
- wodociąg Kleszczewo o wydajności 87,7 m³/d, zaopatrujący w wodę 7 miejscowości.

W tej grupie obiektów w ciągu roku 2022 w wodociągu Drozdowo stwierdzono ponadnormatywną zawartość bakterii grupy coli. Wydano ocenę o braku przydatności wody do spożycia w wodociągu Drozdowo i decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności. Właściciel wodociągu niezwłocznie podjął działania naprawcze, które doprowadziły do uzyskania odpowiednich parametrów wody do spożycia. W tym wodociągu wydano także decyzję administracyjną na usterki sanitarno-techniczne w stacji uzdatniania wody, które zostały usunięte w wyznaczonym terminie.

W ciągu roku właściciele większości wodociągów prowadzili wewnętrzne kontrole jakości wody zgodne z wcześniej ustalonym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody do badań laboratoryjnych.

PPIS w Olecku w ciągu roku wydał 33 oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Imienny wykaz stwierdzonych mikrobiologicznie zanieczyszczeń wody w wodociągach

W 2022 roku PPIS w Olecku wydał decyzję administracyjną na Spółdzielnię Mieszkaniową DROZD zarządzającą wodociągiem Drozdowo w związku z wystąpieniem przekroczenia bakterii grupy coli w wodzie do spożycia.

IV. Rozbudowa sieci wodociągowej

Na podstawie informacji uzyskanych z urzędów gmin w 2022 roku w powiecie oleckim rozbudowywano następujące sieci wodociągowe:

1. Gmina Świątajno:

a) wodociąg Świątajno UG: dobudowano 6329 m sieci wodociągowej;

2. Gmina Wieliczki:

a) wodociąg Niedźwiedzkie: dobudowano 643 m sieci wodociągowej;

b) wodociąg Kleszczewo: dobudowano 154 m sieci wodociągowej.

V. Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W sezonie kąpieliskowym 2022 w powiecie oleckim funkcjonowało 1 kąpielisko, zlokalizowane na terenie miasta Olecko. Na podstawie dostarczonych sprawozdań z badań wody powierzchniowej PPIS w Olecku wydał 5 bieżących ocen o przydatności wody do kąpieli i jedną sezonową ocenę jakości wody.

Jakość wody pod względem mikrobiologicznym i fizyko-chemicznym we wszystkich badaniach odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia.

PPIS w Olecku pragnie zwrócić uwagę na sytuacje notorycznego tworzenia miejsc rekreacji wodnej, które powstają bądź istnieją samoczynnie na terenie gmin, a nie posiadają statusu kąpieliska, czy też miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli, i są organizowane z naruszeniem obowiązującego prawa. W opinii publicznej mieszkańców powiatu oleckiego funkcjonują jako popularne miejsca wypoczynku wodnego. Takie formy

relaksu stwarzają szczególne zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających.

VI. Woda na pływalni

W powiecie oleckim funkcjonuje jedna pływalnia kryta zarządzana przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olecku. Właściciel przeprowadzał badanie wody na pływalni zgodnie z ustalonym z PPIS w Olecku harmonogramem poboru prób wody i terminowo dostarczał sprawozdania z badań.

W 2022 roku nie prowadzono postępowania administracyjnego na jakość wody basenowej i cyrkulacyjnej.

VII. Gospodarka ściekowa

Nieodpowiednio zorganizowana gospodarka ściekowa przy jednoczesnym dosyć wysokim stopniu zwodociągowania terenu, może stwarzać zagrożenie dla środowiska naturalnego i zdrowia ludzi. Ścieki bytowe z miejscowości nieskanalizowanych w najlepszym razie są gromadzone w przydomowych zbiornikach bezodpływowych, a następnie wywożone do pobliskich oczyszczalni. Według danych uzyskanych przez PPIS w Olecku od urzędów gmin najczęstszym zapleczem dla gospodarki ściekowej w gminach są przydomowe zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. Miasto Olecko jest w pełni skanalizowane.

VIII. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

1. Baza noclegowa

Pod nadzorem sanitarnym w grupie obiektów noclegowych znajdują się hotele, miejsca noclegowe, ośrodki wypoczynkowe i agroturystyki, które poddawane są kontroli przed sezonem turystycznym i w trakcie jego trwania. W roku 2022 w tych obiektach przeprowadzane były kontrole kompleksowe. Właściciele w swoich obiektach podjęli niezbędne działania w celu zachowania reżimu sanitarnego przy świadczeniu usług noclegowych.

Stan sanitarny kontrolowanych obiektów noclegowych nie budził zastrzeżeń. W ciągu roku nie wpłynęły wnioski z prośbą o interwencję w tych obiektach

2. Obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała

Do tej grupy obiektów zaliczane są zakłady kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej i inne obiekty, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu. W 2022 roku przeprowadzono kontrole kompleksowe oraz sprawdzano zachowanie reżimu sanitarnego przy świadczeniu usług. W tej grupie w 2 obiektach świadczących usługi kosmetyczne stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i porządkowy za co właścicielki zostały ukarane mandatami.

3. Domy pomocy społecznej i inne placówki zapewniające całodobową opiekę

W 2022 r. w ewidencji Sekcji Higieny Komunalnej wpisane były 3 domy pomocy społecznej, gdzie po okresie pandemii przeprowadzono kontrole kompleksowe, które nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego i porządkowego. Pobrano próby do badań pod kątem bakterii *Legionella* w 1 DPS oraz w Szpitalu Olmedica w Olecku. Woda ciepła pobrana w Domu Pomocy Społecznej Zacisze w Kowalach Oleckich w ramach kontroli wewnętrznej wykazała przekroczenia bakterii *Legionella*. Po przeprowadzeniu działań naprawczych uzyskano dobrą jakość wody ciepłej w tym obiekcie.

Kontrolę kompleksową przeprowadzono również w Szpitalu OLMEDICA w Olecku. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

4. Bezpieczeństwo osób podróżujących

W 2022 r. przeprowadzono kontrolę parkingu leśnego. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Prowadzone były kontrole środków transportu - przewozy autobusowe pod kątem przestrzegania zasad zachowania reżimu sanitarnego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

IX. Stan sanitarny obiektów służących rekreacji i uprawianiu sportów

W 2022 r. kontrolą objęto obiekty sportowe takie jak: kompleks boisk sportowych, stadion, korty tenisowe, hala sportowa z krytą pływalnią i kompleks rekreacyjny w parku. Stan sanitarno- higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń. Tereny były dobrze utrzymane, czyste, a sprzęty w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

X. Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

PPIS w Olecku nadzoruje kaplice przedpogrzebowe zlokalizowane przy kościołach. Nadzorowane są także środki transportu do przewozu zwłok. W 2022 roku dokonano 7 kontroli samochodów typu karawan, których stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

PPIS w Olecku nadzoruje przebieg ekshumacji, które wykonywane są przez firmy pogrzebowe. Podczas przeprowadzonych 9 kontroli doraźnych sprawdzane było przestrzeganie obowiązujących przepisów i stosowanie odpowiednich zabezpieczeń pracowników wykonujących ekshumacje. Wydano 19 decyzji ekshumacyjnych i 11 postanowień na sprowadzenie zwłok/urny z zagranicy. W ciągu roku w postępowaniu ze zwłokami i szczątkami ludzkimi nie stwierdzono niezgodności z obowiązującymi przepisami.

XI. Postępowanie z odpadami medycznymi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

W obszarze postępowania z odpadami medycznymi PPIS w Olecku prowadzi nadzór nad ich gospodarowaniem w szpitalu, domach pomocy społecznej, salonach kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej, przy świadczeniu usług pogrzebowych. Podczas kontroli sprawdzane są podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych i karty odbioru odpadu niebezpiecznego. W tym obszarze nieprawidłowości nie stwierdzono.

W wyniku stwierdzonych naruszeń przepisów sanitarnych PPIS w Olecku w 2022 r. wydał 22 decyzje administracyjne zawierające 97 nakazów, które najczęściej dotyczyły:

- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, tj.:
  - opracowania i udostępnienia pracownikom, do stałego korzystania, stanowiskowych instrukcji stosowania, postępowania z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, uwzględniających informacje zawarte w kartach charakterystyk;
  - zapewnienia kart charakterystyk dla stosowanych w zakładzie niebezpiecznych substancji chemicznych, mieszanin chemicznych/stwarzających zagrożenie mieszanin chemicznych;
  - założenia spisu stosowanych w zakładzie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin;
  - zapewnienia natrysku ratunkowego (prysznicu bezpieczeństwa) do obmycia całego ciała oraz natrysku do przemywania oczu przy stanowisku, na którym wykonywane są prace związane z nalewaniem mieszanin o działaniu żrącym;
- w zakresie badań i pomiarów środowiska pracy, tj.:
  - wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy;
- w zakresie czynników rakotwórczych, tj.:
  - założenia i prowadzenia na bieżąco rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze;
- w zakresie ryzyka zawodowego, tj.:
  - opracowania/uzupełnienia oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą;
- w zakresie zapewnienia instrukcji bezpiecznej pracy, tj.:
  - opracowania i udostępnienia pracownikom do stałego korzystania instrukcji bezpiecznej pracy;
- w zakresie pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, tj.:
  - doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, znajdujących się w nich urządzeń oraz pomieszczeń pracy;
- w zakresie szkodliwych czynników biologicznych, tj.:

- założenia i prowadzenia rejestru prac oraz rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia;
- dokonania oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego występowanie szkodliwych czynników biologicznych;
- opracowania procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi dotyczącej dezynfekcji i postępowania w razie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia.

Wykres nr 2.

Liczba przypadków stwierdzonych nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach

3. Narażenie zawodowe

3.1 Liczba zakładów z brakiem aktualnych badań środowiskowych – 9;

3.2 Liczba osób pracujących w warunkach narażenia zawodowego, tj. w warunkach przekroczeń NDS(N) czynników szkodliwych – ogółem **410** (dotyczy hałasu). Przekroczenia NDN hałasu występują w 1 zakładzie usług leśnych, w 5 zakładach przemysłu drzewnego, w 1 zakładzie produkującym produkty z betonu, w 1 zakładzie odlewni żeliwa, w 2 zakładach zajmujących się produkcją wyrobów z drewna oraz w 1 zakładzie produkującym łodzie.

W wyniku prowadzonych postępowań wydano **9** decyzji nakazujących wykonanie badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.

Pod nadzorem PSSE w Olecku znajduje się 39 zakładów pracy o szczególnych zagrożeniach zawodowych (Tabela 1). Są to zakłady, gdzie:

- w 2 zakładach badania środowiskowe wykazały powyżej pięciokrotne przekroczenia NDN hałasu;
- w 37 zakładach występuje narażenie/kontakt na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych w środowisku pracy.

Tabela nr 1. Wykaz zakładów o szczególnym zagrożeniu w 2022 r.

Lp.	Czynnik rakotwórczy	Czynnik szkodliwy	Liczba zakładów	Przekroczenia >5 kr. NDN/S	Liczba osób narażonych	Liczba osób będących w kontakcie z czynnikiem rakotwórczymi
1.	0	hałas	2	962	17	0
2.	prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy	0	24	0	54	64
3.	prace związane z narażeniem na pyły drewna	0	16	0	1359	0
4.	związki chromu (VI)	0	1	0	-	2
5.	proces technologiczny związany z narażeniem na działanie wielopierścieniowych aromatycznych węglowodorów obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i sadzach węglowych	0	2	0	0	18
6.	promieniowanie jonizujące	0	1	0	0	3
7.	formaldehyd	0	1	0	0	61
8.	niskowrząca benzyna niespecyfikowana	0	2	0	0	6

4. Czynniki rakotwórcze w środowisku pracy

W zakładach tych łącznie narażonych jest 1430 osób na czynniki rakotwórcze oraz 154 osoby będące w kontakcie na czynniki rakotwórcze, tj.:

- 118 osób pracuje w narażeniu lub kontakcie na prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy - pracownicy odlewni żeliwa, spawacze, pracownicy w kotłowni oraz pracownicy żwirowni;

- 1359 osób pracuje w narażeniu na prace związane z narażeniem na pyły drewna – pracownicy zajmujący się produkcją wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa, produkcja okien, drzwi, mebli;
- 18 osób pracuje w kontakcie z procesem technologicznym związany z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i sadzach węglowych – kominiarze, pracownicy odlewni żeliwa;
- 3 osoby pracują w kontakcie z promieniowaniem jonizującym - pracownicy szpitala;
- 61 osób pracuje w kontakcie z formaldehydem - pracownicy szpitala;
- 2 osoby ma kontakt ze związkami chromu (VI). – galwanizerzy;
- 6 osób pracuje w kontakcie z niskowrzącą benzyną niespecyfikowaną – pracownicy policji i straży pożarnej.

W 2022 r. skontrolowano 26 zakładów, w których prowadzony jest nadzór nad czynnikami rakotwórczymi. W zakładach tych zostały założone rejestry pracowników i prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W 4 zakładach stwierdzono, że takie rejestry nie zostały założone. Na stwierdzone nieprawidłowości zostały wydane decyzje administracyjne.

Pracownicy posiadali aktualne orzeczenia lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na stanowisku pracy. Pracodawcy ocenili i udokumentowali ryzyko zawodowe związane z występowaniem czynników rakotwórczych. Pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie bhp, zostali wyposażeni we właściwe środki ochrony indywidualnej. Chorób zawodowych w tym zakresie nie zarejestrowano.

5. Choroby zawodowe

W 2022 roku do PSSE w Olecku wpłynęło 7 zgłoszeń dotyczących podejrzeń chorób zawodowych, 2 prośby dotyczące przeprowadzenia oceny narażenia zawodowego od PPIS innych powiatów. Przeprowadzono 9 postępowań, sporządzono 9 kart oceny narażenia zawodowego w ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych. PPIS w Olecku wydał:

- **1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową:** decyzja dotyczyła chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw, wymienionych w poz. 26 wykazu chorób zawodowych: borelioza.

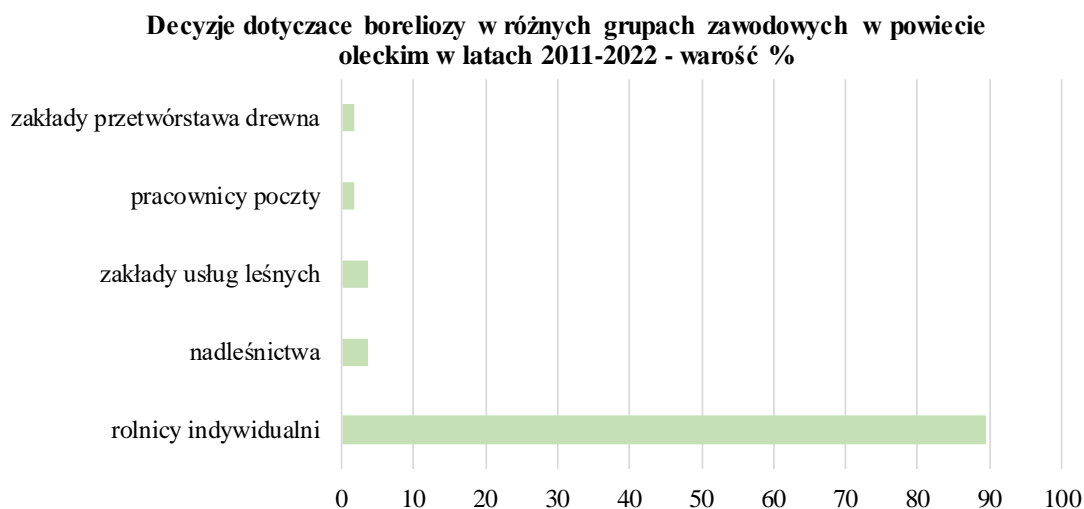
Tabela nr 2. Ilość stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2016-2022

Rok	Borelioza (choroba z Lyme)	Inne choroby	Grupy zawodowe
2016	7	1 (KZM)	6 - rolnicy i 1- pracownik poczty (listonosz terenów wiejskich) oraz 1 pracownik leśny
2017	7	1 (nieżyt alergiczny nosa)	rolnicy
2018	7	0	6 - rolnicy i 1 - domownik
2019	7	1 (KZM)	5 - rolnicy, 3 - pracownicy nadleśnictwa i ZUL
2020	8	0	rolnicy
2021	2	0	rolnicy
2022	1	0	1 – pracownik Państwowej Inspekcji Sanitarnej

Z analizy chorób zawodowych (wykres nr 3) stwierdzonych w latach 2011-2022, wg rodzajów prowadzonej działalności gospodarczej wynika, że choroby zawodowe najczęściej stwierdzano w zakładach sklasyfikowanych w PKD jako:

- rolnictwo (uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt) – 52 przypadki;
- leśnictwo i pozyskiwanie drewna – 8 przypadków.

Wykres nr 3.

6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Na terenie działalności PSSE w Olecku jest zaewidencjonowany 1 producent substancji chemicznej - alkoholu etylowego, w 2022 r. przeprowadzono 1 kontrolę, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Brak jest importerów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach.

W 2022 r. zaewidencjonowanych było 26 dystrybutorów mieszanin chemicznych: sklepy ogólnobudowlane (5), stacje paliw (3), gazownia (1), sklep z artykułami dla rolnictwa (1), sklepy ze środkami ochrony roślin (4), sklep prowadzący sprzedaż hurtową (1), sklepy prowadzące sprzedaż detaliczną (10), sklep motoryzacyjny (1).

Na terenie działalności PSSE w Olecku zaewidencjonowanych było 107 zakładów, które w działalności zawodowej stosowały substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W 2022 r. w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono ogółem 51 kontroli. Podczas 4 kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w wyniku których wydano 4 decyzje. Naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin dotyczyły m. in.:

- braku kart charakterystyki dla stosowanych substancji chemicznych, niebezpiecznych mieszanin chemicznych/ mieszanin stwarzających zagrożenie;
- braku lub nieaktualnego spisu stosowanych mieszanin niebezpiecznych/mieszanin stwarzających zagrożenie;
- opracowania i udostępnienia pracownikom do stałego korzystania stanowiskowych instrukcji stosowania, postępowania z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, uwzględniających informacje zawarte w kartach charakterystyk;
- braku natrysku ratunkowego (prysznicu bezpieczeństwa) do obmycia całego ciała oraz natrysku do przemywania oczu przy stanowisku, na którym wykonywane są prace związane z nalewaniem mieszanin o działaniu żrącym.

7. Nadzór nad produktami biobójczymi

W roku 2022 w powiecie oleckim brak było podmiotów odpowiedzialnych za pierwsze wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego. Zaewidencjonowane są

22 sklepy zajmujących się sprzedażą produktów biobójczych, w których przeprowadzono ogółem 9 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

W zakresie stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych przeprowadzono ogółem 16 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszeń w ww. zakresie.

8. Nadzór nad prekursorami do produkcji narkotyków kategorii 2 i 3 oraz środki zastępcze

W roku 2022 na terenie działalności PSSE w Olecku brak było wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kat. 2 i kat. 3. Zaewidencjonowanych jest 12 zakładów, które w swojej działalności zawodowej stosują prekursorów narkotyków.

W roku ubiegłym kontrole w zakresie prekursorów narkotykowych przeprowadzono w 12 zakładach. Podczas przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

9. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania bądź wprowadzania do obrotu środków zastępczych

W 2022 r. w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania bądź wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U z 2023 r., poz. 172) przeprowadzono 4 kontrole. Podczas kontroli zwracano uwagę na sprzedaż asortymentu opierającego się na produktach konopnych, produktach zawierających w swoim składzie substancje HHC-O. Podczas przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

10. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W roku 2022 w powiecie oleckim zaewidencjonowanych było 10 sklepów zajmujących się sprzedażą detaliczną produktów kosmetycznych, w których przeprowadzono ogółem 5 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy kontrolowali będące w sprzedaży produkty kosmetyczne pod kontem zawartości: pirytionianu cynku, butylphenylu metylopropionalu (lilia) oraz oznakowania. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszeń w wyżej wymienionym zakresie.

11. Nadzór nad warunkami pracy w zakładach ochrony zdrowia w powiecie oleckim

W placówkach wykonujących działalność medyczną w szczególności występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do drugiej i trzeciej grupy zagrożenia. Działania prewencyjne i ochronne pracodawców polegają na systematycznym przeprowadzaniu badań okresowych pracowników, stosowaniu ochron osobistych (rękawic ochronnych, półmasek, fartuchów), używaniu sprzętu jednorazowego użytku, stosowaniu środków do utrzymywania higieny osobistej oraz środków dezynfekcyjnych, przeprowadzaniu sterylizacji, przestrzeganiu zasad czystości i higieny w miejscu pracy, niezwłocznym opatrywaniu ran, szerzeniu oświaty zdrowotnej, stosowaniu szczepień ochronnych przeciw WZW B. W 2022 r. przeprowadzono 2 kontrole, podczas których nieprawidłowości nie stwierdzono.

12. Szkodliwe czynniki biologiczne w miejscu pracy

W 2022 r. było zaewidencjonowanych 80 zakładów pracy, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. Są to laboratoria diagnostyczne, podmioty wykonujące działalność leczniczą, nadleśnictwa, ZUL-e, zakłady produkujące żywność, gospodarstwa rolne, zakłady ogólnobudowlane, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, zakłady zajmujące się przetwórstwem drewna, zakład zajmujący się poborem, uzdatnianiem i dostarczaniem wody, oczyszczaniem ścieków oraz oczyszczaniem terenów zielonych i sprzątaniem. Skontrolowano 28 obiektów, w których narażonych jest 775 osób na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do drugiej grupy zagrożenia i 411 osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do trzeciej grupy zagrożenia.

Przeprowadzono ogółem **28** kontroli. W 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie czynników biologicznych. Dotyczyły one:

- braku oceny ryzyka zawodowego uwzględniającego występowanie szkodliwych czynników biologicznych;
- braku założonego i prowadzonego rejestru prac oraz rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia;
- braku opracowanej procedury bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi dotyczącej dezynfekcji i postępowania w razie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia.

Wydano 1 decyzję administracyjną, decyzja została wykonana w całości.

13. Działania profilaktyczne i promocja zdrowia

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Olecku promowali zachowania prozdrowotne wśród pracodawców i pracowników.

Szczególną uwagę zwracano na:

- informowanie o obowiązkach stosowania środków technicznych i ochron indywidualnych mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym;
- profilaktykę szczepień ochronnych;
- poruszano temat miejsca pracy bez papierosa oraz papierosa elektronicznego;
- informowano o zagrożeniach związanych ze stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin oraz o obowiązkach pracodawcy zgodnych z aktualnymi przepisami prawa;
- podczas kontroli rozdawano zakładom ulotki informacyjne dotyczące chorób przenoszonych przez kleszcze - „Boisz się kleszcza więc zaszczep się przeciwko KZM, Czasu nie cofniesz, więc nie cofaj się przed szczepieniem”;

Pracownik Sekcji Higieny Pracy przeprowadził:

- zajęcia edukacyjne skierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych – przeprowadzono wykład pt. „ABC pracownika, czyli co warto wiedzieć, podejmując pierwszą w życiu pracę”;
- zajęcia edukacyjne skierowane do Koła Gospodyń Wiejskich – przeprowadzono wykład pt. „Choroby zawodowe u rolników”;
- zajęcia edukacyjne skierowane do placówek oświatowo-wychowawczych pt. „Czynniki chemiczne w placówkach oświatowo-wychowawczych”;

PSSE w Olecku umieściło na stronie internetowej informacje dotyczące:

1. Komunikatów Międzynarodowej Komisji do spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy;
2. Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego zatruc środkami zastępczym lub nową substancją psychoaktywną za 2021 rok.

14. Wnioski końcowe

Przekroczenia NDN hałasu występują w zakładach przemysłu drzewnego i leśnictwie przy pozyskiwaniu drewna. Dzięki zastosowaniu nowych rozwiązań technologicznych odnotowano mniejszą liczbę osób narażonych na hałas w stosunku do roku poprzedniego.

Tabela nr 3. Liczba osób narażonych na przekroczenia norm hałasu i zapylenia w latach 2016-2022.

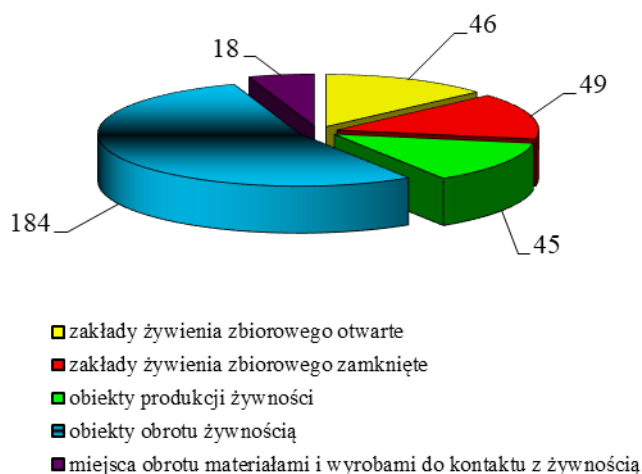
	Czynniki szkodliwe	Ilość zakładów	Liczba osób narażonych	Krotność NDS(N) od - do
2018	Pył	0	0	
	Hałas	10	451	1,02 – 9,62
RAZEM		10	451	
2019	Pył	0	0	
	Hałas	11	452	1,05-9,62
RAZEM		11	452	
2020	Pył	0	0	
	Hałas	11	505	1,05-9,62
RAZEM		11	505	
2021	Pył	0	0	
	Hałas	12	464	1,05-9,62
RAZEM		12	464	
2022	Pył	0	0	
	Hałas	11	410	1,05-9,62
RAZEM		11	410	

Poprawę warunków pracy w zakładach uzyskano poprzez wyegzekwowanie wykonania badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, usunięcia nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych, opracowania oceny ryzyka zawodowego, doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Poprawę w tym zakresie uzyskano dla ok. 1080 osób.

HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Głównym celem działalności Sekcji jest czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego i realizację zadań wynikających z obowiązujących przepisów prawnych. W 2022 r. Sekcja HŻŻiPU objęła nadzorem 342 zakłady, w tym 324 obiekty żywnościowo-żywnościowe i 18 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością. W trakcie przeprowadzonych kontroli sanitarnych weryfikowano w tych obiektach przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Rodzaje obiektów objętych nadzorem w 2022 r. wg ich liczebności

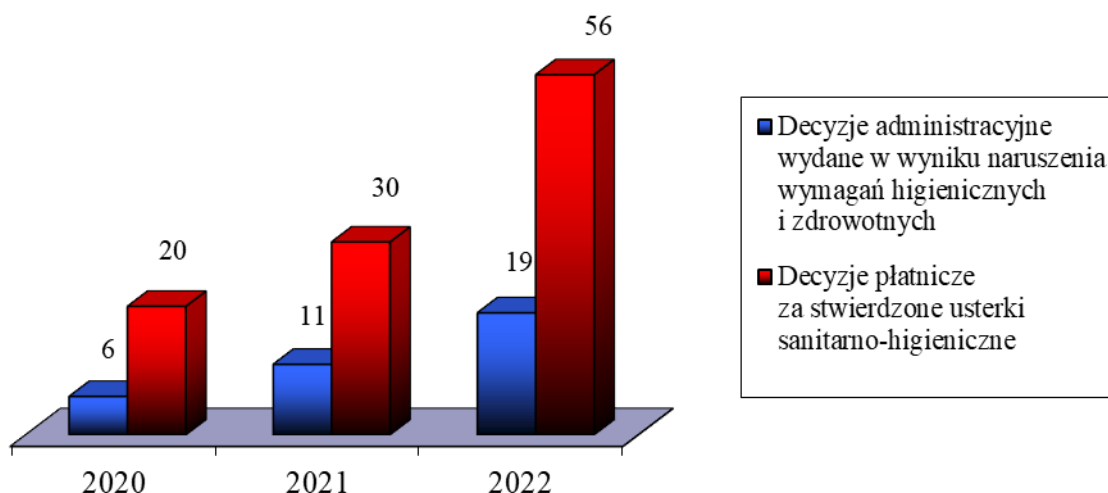
W 342 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 228 kontroli sanitarnych, w tym 44 kontroli interwencyjnych, z czego 2 w związku z informacją od konsumentów, 17 - z RASFF (Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt). Łącznie sporządzono 228 protokołów. Wystawiono 53 decyzje administracyjne, w tym 19 decyzji wydano w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Za stwierdzone usterki sanitarno-higieniczne wystawiono 56 decyzji płatniczych na sumę 5492 zł. Ponadto za stwierdzone nieprawidłowości ukarano 6 osób winnych grzywną w drodze mandatu karnego na sumę 1600 zł.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- zły stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, drzwi, podłóg, wyposażenia;
- niedoczyszczony sprzęt produkcyjny i wyposażenie;
- niewłaściwie przechowywane środki spożywcze;
- sprzedaż środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości;
- brak segregacji asortymentowej przechowywanych środków spożywczych;
- brak lub nieaktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Wykonanie zaleceń konsekwentnie egzekwowano.

**Rodzaje decyzji wydanych w latach 2020-2022 r.
przez Sekcję HŻŻiPU wg ich liczebności**

Zagadnienia tematyczne realizowane w 2022 roku:

- dokonywanie oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach na podstawie jadłospisów/posiłków - zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego,
- dokonywanie oceny stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty na zgodność z przepisami w tym zakresie,
- weryfikacja dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka – badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń chemicznych i fizycznych,

- nadzór nad realizacją obowiązku wdrażania GHP/GMP oraz HACCP ze szczególnym uwzględnieniem weryfikacji prawidłowości funkcjonowania stosowania przez kontrolowane podmioty procedur opartych na tym systemie,
- zapewnienie pełnego i właściwego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w oparciu o aktualne przepisy prawne w tym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem egzekwowania na poziomie obrotu GMP oraz deklaracji zgodności na wyroby ceramiczne,
- nadzór nad obrotem grzybami świeżymi (punkty skupu, targowiska), suszonymi i przetworami,
- monitoring jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- nadzór nad przestrzeganiem wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz środków spożywczych wzbogaconych,
- kontrola i nadzór nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym,
- kontrola asortymentu środków spożywczych sprzedawanych w sklepikach szkolnych w świetle obowiązujących przepisów prawnych,
- nadzór nad zakładami produkującymi żywność gotową do spożycia (RTE) w aspekcie warunków sanitarnych produkowanej żywności oraz egzekwowania zasad systemu HACCP,
- monitoring stron internetowych prowadzonych przez przedsiębiorców z podległego terenu wprowadzających do obrotu suplementy diety w aspekcie reklam odnoszących się do właściwości zapobiegawczych, leczniczych lub uzdrawiających choroby ludzkie lub odnoszących się do takich właściwości.

Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Ocena stanu sanitarnego zakładów przeprowadzana była zgodnie z jednakowymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. Ocenę negatywną otrzymują zakłady, w których stwierdzone są odstępstwa

od wymagań istotnych dla bezpieczeństwa żywności. W latach 2020-2022 nie stwierdzono zakładów niezgodnych z wymaganiami, ocenianych na podstawie arkusza oceny zakładu.

W nadzorowanych zakładach wdrożone są zasady GHP/GMP. W zakładach typu: obiekty ruchome, środki transportu i inne obiekty obrotu żywnością zasady GHP/GMP są wdrożone jako warunki wstępne w zależności od rodzaju działalności. Prowadzony jest monitoring temperatury wewnątrz środka transportu i w urządzeniach chłodniczych przechowujących artykuły łatwo psujące, co jest traktowane przez zakłady jako krytyczny punkt kontroli zasad systemu HACCP.

W czasie przeprowadzanych kontroli w zakładach produkcyjnych, żywienia zbiorowego typu otwartego i zamkniętego na bieżąco są weryfikowane wyznaczone punkty krytyczne systemu HACCP celem dokonania właściwej analizy zagrożeń wynikającej z rodzaju prowadzonej działalności i stosowanej technologii.

Realizacja współpracy z Inspekcją Weterynaryjną

W ramach podpisanego w dniu 28.11.2018 r. *Porozumienia Ramowego* zawartego pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Olecku i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Olecku o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono wspólnie z pracownikiem Inspekcji Weterynaryjnej w Olecku kontrolę Targowiska Miejskiego pod kątem sprzedaży mięsa zwierząt łownych, w tym mięsa z dzika i produktów z nich otrzymanych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Współpraca z organami kontrolnymi, samorządowymi i innymi

W 2022 r. wspólnie z pracownikiem Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie Oddział Olecko przeprowadzono 2 kontrole w zakresie nadzoru nad produkcją pierwotną żywności pochodzenia roślinnego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto udostępniano Warmińsko-Mazurskiemu Wojewódzkiemu Inspektoratowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych wykaz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą z terenu powiatu oleckiego, które produkują, wprowadzają do obrotu żywność.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu żywnością

Podstawą podejmowania działań w tym zakresie był *Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Olecku na 2022 r.* Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych przeprowadzono w ramach urzędowej kontroli żywności, badań monitoringowych zanieczyszczeń żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością stanowiących podstawę do oceny sytuacji w powiecie oleckim. Wykonano badania próbek żywności w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych, fizycznych, parametrów fizykochemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Ponadto w kierunku badania substancji migrujących z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pobrano miseczki z melaminy oraz wyroby ceramiczne.

W 2022 r. zbadano ogółem 149 próbek, w tym:

- 147 próbek żywności,
- 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pochodzące z importu.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu w powiecie oleckim pogorszyła się. W 2022 r. zakwestionowano 9 próbek żywnościowych.

Jakość zdrowotna środków spożywczych w powiecie oleckim w latach 2020-2022

Rok	Środki spożywcze							
	razem		w tym:					
	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane	krajowe		importowane		UE	
Próbki zbadane			Próbki zakwestionowane	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane	Próbki zbadane	Próbki zakwestionowane	
2020	99	2,02%	90	2,22%	2	0%	7	0%
2021	131	0%	118	0%	2	0%	9	0%
2022	147	6%	142	6,3%	3	0%	2	0%

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF) do PSSE w Olecku wpłynęło 21 powiadomień. W związku z powyższym Sekcja HŻŻiPU przeprowadziła działania zgodne z ustawowymi kompetencjami, podejmowała działania wyjaśniające i zaradcze adekwatne do stanu faktycznego oraz monitorowała procesy wycofywania przez przedsiębiorców kwestionowanych produktów. Postępowanie w takich warunkach prowadzono zgodnie

z obowiązującą procedurą funkcjonowania Systemu RASFF. W związku z powyższym przeprowadzono 17 kontroli.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego kontrolowano metodą oceny teoretycznej i ilościowej. W 2022 r. dokonano oceny 29 jadłospisów, z czego 10 dotyczyło stołówek na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach. W czasie kontroli udzielano instruktażu dotyczącego zasad prawidłowego żywienia zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Osobom odpowiedzialnym za jakość żywienia, w przypadku jadłospisów wymagających korekty, wydawano zalecenia, mające na celu poprawę sposobu jakości żywienia i zobowiązywano do podjęcia działań naprawczych.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

W 2022 roku nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa żywności prozdrowotnej, obejmujący suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywność wzbogacaną był sprawowany m. in. poprzez wzmożone kontrole, plany pobierania próbek. W ramach wzmożonego nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu żywności prozdrowotnej przeprowadzono 2 kontrole, podczas których sprawdzano warunki sprzedaży oraz oceniano znakowanie tych produktów. Realizując „Plan poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PSSE w Olecku w 2022 r.” oceniono bezpieczeństwo 11 próbek żywności prozdrowotnej. Zbadano również próbkę środka spożywczego wzbogaconego w zakresie zgodności deklaracji producenta umieszczonej na etykiecie z rzeczywistym składem ilościowym produktu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Do zadań Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie działalności oświatowo - zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku od lat popularyzuje informacje na temat prowadzenia stylu życia sprzyjającego utrzymaniu i potęgowaniu zdrowia, podejmuje działania na rzecz budowania odpowiedzialności za swój stan zdrowia wśród dzieci, młodzieży i ich rodziców. Nasza działalność warunkowana jest ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wynika również z wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, a także z sytuacji epidemiologicznej powiatu oleckiego i bieżących potrzeb zdrowotnych.

Działalność prozdrowotna realizowana jest poprzez programy edukacyjne, akcje informacyjno-edukacyjne oraz ogólnopolskie kampanie informacyjne, przez stronę internetową, a także w mediach społecznościowych - na Facebooku i Twitterze, gdzie upowszechniano informacje dotyczące szeroko pojętego zdrowia w oparciu o rzetelną wiedzę naukową i pokazujące nasze działania. W roku ubiegłym Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku realizowała następujące programy i akcje edukacyjne:

Program profilaktyki zakażeń HIV, profilaktyka chorób przenoszonych drogą płciową

W ramach programu prowadzono działania edukacyjne, mające na celu dostarczenie młodzieży i dorosłym podstawowej wiedzy nt. profilaktyki HIV/AIDS oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową oraz o działalności Punktów Konsultacyjno – Diagnostycznych w Polsce, w tym w Olsztynie.

W czerwcu ubiegłego roku zaprosiliśmy przedstawicieli podmiotów leczniczych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych na **konferencję pt. „Zakażenia krwiopochodne – HCV, HBV, HIV oraz choroby przenoszone drogą płciową. Profilaktyka, diagnostyka i leczenie”**. Naszymi wykładowczyniami były przedstawicielki Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej oraz Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie. Na spotkaniu edukacyjnym gościliśmy 32 osoby.

Po dwóch latach przerwy z przyjemnością powróciliśmy do osiemnastoletniej tradycji i spotkaliśmy się z uczniami szkół podstawowych powiatu podczas finału **XIX Powiatowego Konkursu Wiedzy o HIV/AIDS „Nie daj szansy AIDS”** zorganizowanego we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku. Wierzymy, że wiedza to zdrowie. Posiadanie rzetelnych, zgodnych z nauką, informacji może ułatwiać podejmowanie sprzyjających zdrowiu decyzji. I taki cel przyświecał organizacji naszej rywalizacji: podniesienie poziomu wiedzy młodzieży, ale również kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań.

Wyniki finałowej rywalizacji:

- miejsce I: Maja Dziubińska ze Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku,
- miejsce II: Maja Sztelmach ze Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku,
- Miejsce III: Hanna Leyk z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego

w Wieliczkach.

Wyróżnienia otrzymali uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Olecku, Szkoły Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Olecku, Szkoły Podstawowej im. I. Krasickiego w Świętajnie i Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich.

Fundatorami nagród byli: Starostwo Powiatowe w Olecku, Urząd Gminy Kowale Oleckie, Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku.

W roku ubiegłym przeprowadzono 2 zajęcia edukacyjne skierowane do 28 osób w jednej placówce nauczania i wychowania nt. chorób przenoszonych drogą płciową.

W ramach realizacji programu włączono się w ogólnopolską kampanię edukacyjną #jedynytest, zwracając uwagę na to, że wykonanie testu jest jedyną metodą rozpoznania zakażenia HIV, jest naturalnym dbaniem o zdrowie swoje i swojego partnera/swojej partnerki.

Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do różnych placówek, łącznie na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazały się 22 informacje.

Trzymaj Formę!

Celem ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Adresatami interwencji są uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych oraz ich rodzice.

O tym, że warto dbać o siebie i swoje dzieci na co dzień, rozmawiano z 44 rodzicami dwóch szkół powiatu podczas 2 spotkań przebiegających pod hasłem: „Ruch i jedzenie mają znaczenie. Prawidłowe odżywianie i aktywność fizyczna inwestycją w przyszłość”.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku zamieszczono 5 wpisów tematycznych.

Skąd się biorą produkty ekologiczne

Program ogólnopolski, mający na celu zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych dzieci, skierowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat oraz do rodziców i opiekunów dzieci.

W roku ubiegłym PSSE w Olecku współorganizowała wojewódzki konkurs plastyczny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, w którym wzięło udział 8 dzieci z 3 przedszkoli. Konkurs wygrał Alan Podziwski z Przedszkola Samorządowego w Kowalach Oleckich. Atrakcyjne nagrody ufundowane przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wręczył chłopcu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Olecku wraz z przedstawicielem KOWR-u.

Do czerwca 2022 r. w 4 przedszkolach edukacją objęto 173 dzieci i rodziców.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazało się 12 informacji. Oprócz koordynowania działań w przedszkolach przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej

„Czyste powietrze wokół nas”

Jego celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności przedszkolaków w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W roku szkolnym 2021/2022 program przeprowadziło

5 przedszkoli. Edukacją objęto 191 dzieci w wieku od 3 do 6 lat oraz 164 rodziców. Program realizowano w placówkach do czerwca 2022 r.

Oprócz koordynowania działań na terenie powiatu prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych, na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazały się 2 informacje tematyczne.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej

dla IV klas szkoły podstawowej pt. „Bieg po zdrowie”

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, a także zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2021/2022 program przeprowadziły 3 szkoły podstawowe. Edukacją objęto 92 dzieci i 76 rodziców. Program realizowano w placówkach do czerwca 2022 r.

Wybierz życie – pierwszy krok

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Jego adresatami są uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (dziewczeta i chłopcy), rodzice i opiekunowie uczniów oraz kadra pedagogiczna szkół.

Do czerwca 2022 r. program został zrealizowany w 1 szkole ponadpodstawowej, w której edukacją objęto 23 uczniów.

Przeprowadzono 1 zajęcia edukacyjne dla 5 uczniów, naradę z koordynatorem szkolnym programu, przekazano szkole materiały edukacyjne.

ARS, czyli jak dbać o miłość?

Program dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, w tym tzw. dopalacze). Jego głównym przesłaniem jest fakt, że ludzka miłość wymaga troski, zadbania, jest pewnego rodzaju sztuką. Miłość może zostać zniszczona przez substancje psychoaktywne, może też negatywnie wpłynąć na zdrowie prokreacyjne.

Do czerwca 2022 roku program realizowany był przez jedną szkołę ponadpodstawową, w której edukacją objęto 47 uczniów i 47 rodziców.

Na stronie internetowej PSSE w Olecku na Facebooku ukazała się 1 informacja.

Profilaktyka zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku od dłuższego czasu jest zaangażowana w działania edukacyjne, mające na celu przekazywanie mieszkańcom powiatu rzetelnych informacji i przekonanie ich do zaszczepienia się przeciwko COVID-19. Jest to szczególnie ważne w erze powszechności ludzkich niepotwierdzonych „opinii”. Zbyt często ludzka niekompetencja idzie w parze z butą i przeświadczeniem o własnej nieomyślności. Media społecznościowe opanowane zostały przez fake newsy, dlatego nadal reagowaliśmy na fałszywe stwierdzenia funkcjonujące w przestrzeni publicznej.

SZCZEPHENIA – LICZĄ SIĘ FAKTY, NIE OPINIE

Szukaj wiedzy rzetelnej, opartej na faktach i dowodach naukowych.

Każdy może mieć różne poglądy, rzucić oskarżenia, pisać i mówić, że szczepionki szkodzą. „Opinie” te jednak za każdym razem oparte są jedynie o fragmentaryczną wiedzę, o szczytkowe, pasujące pod daną tezę informacje.

grafika: Norbert Sierpiń
I miejsce w wojewódzkim konkursie na plakat „Szczepienia – liczą się fakty, nie opinie” zorganizowanym przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie w roku 2022

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku poleca dostownie kilka z wielu dostępnych stron internetowych i osób propagujących wiedzę na podstawie dostępnych wyników badań:

- szczepienia.pzh.gov.pl (zespół redakcyjny: pracownicy Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH)
  - pan.pl (zespół redakcyjny: pracownicy Polskiej Akademii Nauk)
- oraz strony na Facebooku np.:
- [Szczepienia.info](https://www.facebook.com/Szczepienia.info)
  - [Prof. Agnieszka Szuster-Ciesielska](https://www.facebook.com/Prof.AgnieszkaSzuster-Ciesielska)
  - [Bartosz Fialek](https://www.facebook.com/BartoszFialek)
  - [Tomasz Dzieciatkowski - Trust me I'm a Virologist](https://www.facebook.com/TomaszDzieciatkowski)
  - [Fundacja na rzecz Nauki Polskiej](https://www.facebook.com/FundacjaNaRzeczNaukiPolskiej)

W 2022 roku nawiązaliśmy współpracę z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie, uzyskując zgodę na wykorzystanie pracy plastycznej Norberta Sierpnia, który zajął I miejsce w wojewódzkim

konkursie na plakat „Szczepienia – liczą się fakty, nie opinie”. Posłużyła ona do stworzenia własnej ulotki, propagującej korzystanie z wiedzy rzetelnej, opartej na faktach i dowodach

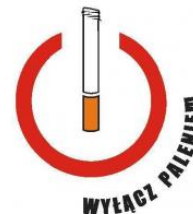
naukowych. Ulotkę tę rozdawaliśmy uczestnikom licznych wydarzeń edukacyjnych zorganizowanych przez nas jesienią.

Na naszych stronach internetowych ukazało się 27 informacji dotyczących SARS-CoV-2.

Profilaktyka tytoniowa

Głównym celem działań jest ograniczenie narażenia na dym tytoniowy (czynne i bierne palenie tytoniu) wśród Polaków poprzez m. in.:

- zapobieganie zwiększaniu się liczby osób rozpoczynających palenie,
- zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych, wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- zmianę postaw zmierzającą w kierunku marginalizacji tego zjawiska w społeczeństwie.

W ramach profilaktyki tytoniowej co roku podejmowane są działania związane z obchodami Światowego Dnia Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada) oraz Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja).

Podczas obu edycji akcji nagłośniono tematykę na stronach internetowych PSSE w Olecku, na których ukazało się łącznie 7 informacji, zaś w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia zorganizowano „XIV Powiatowy Quiz Wiedzy o Tytoniu”, w którym wzięło udział 166 uczniów z 11 szkół podstawowych powiatu oleckiego.

Zgodnie z regulaminem konkursu do losowania 3 nagród głównych dopuszczono prace z 10 prawidłowymi odpowiedziami (100%). Nagrody otrzymali:

- Milena Piotrowska, uczennica kl. V Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach,
- Kornelia Woronko, uczennica kl. VI Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wieliczkach,
- Kacper Wyrzykiewicz, uczeń kl. VIII Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Głuchych im. św. Filipa Smaldone w Olecku.

Fundatorem nagród w naszej rywalizacji było Starostwo Powiatowe w Olecku, Urząd Gminy Kowale Oleckie, Urząd Gminy Świętajno.

Przeprowadzono 3 spotkania edukacyjne dla 71 dorosłych mieszkańców powiatu oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych do różnych grup docelowych. W jednej ze szkół podstawowych powiatu przeprowadzono międzynarodowe anonimowe badanie ankietowe GYTS „Światowe badanie postaw wobec palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej”.

Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych

Celem działań profilaktycznych jest podnoszenie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych na temat zagrożeń, jakie wiążą się z używaniem substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol, tytoń oraz narkotyki (w tym tzw. dopalaczy oraz marihuany).

W roku 2022 przeprowadzono ogółem 8 zajęć edukacyjnych dla młodzieży i szkolenie wewnętrzne dla dorosłych, edukacją obejmując 180 osób. Podczas 4 zajęć edukacyjnych współpracowano z przedstawicielką Komendy Głównej Policji w Warszawie. Ucieczka od trudnych emocji, nałogowe regulowanie uczuć, różne zagrożenia dla zdrowia

i bezpieczeństwa pojawiające się podczas przyjmowania substancji psychoaktywnych były tematem naszych spotkań. Elementem zajęć niezmiennie wzbudzającym największe zainteresowanie były ćwiczenia z alkogoglami, imitującymi stan upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu (0,8-1,5 promila). Zadania, które nie sprawiają problemów bez alkogogli (zbieranie drobnych przedmiotów i wrzucanie ich do pudełka, czy przejście po wyznaczonej linii) stają się prawie niewykonalne po ich założeniu. Celem ćwiczeń z okularami alkogogle jest wyrobienie w młodych ludziach przeświadczenia, że stan pod wpływem alkoholu może bezpośrednio zagrażać ludzkiemu życiu lub zdrowiu, a prowadzenie pojazdu po alkoholu jest niebezpieczne nie tylko dla kierującego, ale i dla pozostałych użytkowników drogi.

Na stronie internetowej PSSE w Olecku, na Facebooku i na stronach instytucji współpracujących ukazały się łącznie 23 informacje dotyczące substancji psychoaktywnych. Ponadto w ramach interwencji dystrybuowano materiały edukacyjne.

„Mądra ochrona – mniejsze ryzyko. Od emocji poprzez zachowania trudne

i ryzykowne do uzależnienia i terapii” to temat konferencji, którą zorganizowaliśmy 5 października 2022 r. Zaprosiliśmy na nią rodziców, dyrektorów szkół, nauczycieli, pedagogów, psychologów, pielęgniarki środowiska szkolnego, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, funkcjonariuszy policji, przedstawicieli placówek medycznych oraz innych instytucji zajmujących się dziećmi, młodzieżą, a także szeroko pojętą rodziną

oraz pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa warmińsko-mazurskiego oraz podlaskiego.

Naszymi prelegentami byli przedstawiciele Stowarzyszenia MONAR. Ośrodka Leczenia, Terapii i Rehabilitacji w Gaudynkach, Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, Powiatowego Centrum Wspierania Edukacji w Olecku, Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień i Współuzależnienia dla Dzieci i Młodzieży „Pozytywka”, partnerem działania – Olecka Rada Młodzieżowa.

Niemal każdy z naszych prelegentów w swoim wystąpieniu podkreślał jak ważne są nasze relacje rodzinne. Ich jakość może być czynnikiem chroniącym dziecko przed zachowaniami ryzykownymi, może być też źródłem niesprzyjających zdrowiu poszukiwań, np. substancji psychoaktywnych. Na konferencji gościliśmy 132 osoby.

Upowszechnianie wiedzy nt. racjonalnego stosowania antybiotyków

W związku z ogromnym problemem zdrowia publicznego, jakim jest powszechne nadużywanie antybiotyków, prowadzące do niebezpiecznego narastania oporności bakterii na leki Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku od lat prowadzi działania edukacyjne na ten temat.

W roku ubiegłym przeprowadzono 9 zajęć edukacyjnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, rodziców uczniów szkół podstawowych oraz dla członków Akademii Diabetyka, w których uczestniczyło łącznie 211 osób. Ponadto zwrócono się z prośbą do placówek nauczania i wychowania powiatu o nagłośnienie informacji o problemie narastania oporności bakterii na antybiotyki poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń, udostępnienie na stronach internetowych, przesłanie rodzicom i opiekunom przez dziennik elektroniczny, czy na grupach społecznościowych. By zwiększyć dostęp mieszkańców do informacji na ten temat, przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do aptek i placówek medycznych.

Na stronie internetowej PSSE w Olecku, na Facebooku, Twitterze i na stronach instytucji współpracujących ukazało się łącznie 14 informacji.

Ubiegłoroczny Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach świętowaliśmy poprzez zorganizowanie i przeprowadzenie w listopadzie wspólnie z OLMEDICA Sp. z o. o. konferencji pt. „Zapobiegajmy wspólnie oporności na antybiotyki”.

Na spotkanie zaprosiliśmy lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej oraz szpitala, lekarzy weterynarii, instytucje wspierające i doradzające rolnikom, diagnostów laboratoryjnych, przedstawicieli placówek medycznych, farmaceutów, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa warmińsko-mazurskiego. Naszymi prelegentami byli przedstawiciele Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Oddziału Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie, Pracowni Mikrobiologii OLMEDICA Sp. z o.o. i Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii. Na spotkaniu gościliśmy 52 osoby.

Edukacja żywieniowa

Nadwaga i otyłość wśród dzieci, młodzieży i dorosłych jest coraz większym problemem zdrowia publicznego nie tylko w Polsce.

To jak odżywiamy się na co dzień, wpływa na stan naszego zdrowia, w tym na naszą odporność. Nieustannie widzimy sens, a przede wszystkim potrzebę działań edukacyjnych w powyższym zakresie. Niezmiennie w swojej pracy spotykamy brak odpowiedniej perspektywy, patrzenie na jedzenie tu i teraz, bez refleksji nad konsekwencjami krótko- i długofalowymi.

W roku 2022 przeprowadzono 4 spotkania z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych, obejmując edukacją 67 osób.

Odpowiedzialność za swój stan zdrowia, świadomość istnienia wpływu na swój organizm budowano poprzez zamieszczanie informacji na temat różnych aspektów odżywiania.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazały się 43 informacje na ten temat.

Kampania edukacyjna Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności „Wybieraj bezpieczną żywność”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku po raz drugi włączyła się w realizację kampanii nt. świadomych wyborów żywieniowych.

Podnoszenie poziomu wiedzy wybranych grup prowadzono podczas 12 zajęć edukacyjnych skierowanych do uczniów szkoły podstawowej, ponadpodstawowej i członków Akademii Diabetyka. W spotkaniach uczestniczyło łącznie 109 osób.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku wspólnie z Zespołem Szkół Licealnych i Zawodowych w Olecku w listopadzie ubiegłego roku zorganizowała i przeprowadziła konkurs kulinarny pt. „Smakowite wyzwanie na drugie śniadanie”.

Współorganizatorami rywalizacji byli: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział

Terenowy w Olsztynie i Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Higieny i Zdrowia Publicznego w Olsztynie. Uczestnikami wyzwania byli uczniowie klas o profilu technik żywienia i usług gastronomicznych

oraz rolnik ww. zespołu szkół. Szesnastu przedstawicieli

szkoły wykazało się nieszablonowym podejściem i kreatywnością, nadając nowe, intrygujące smaki znanym nam daniom, kojarzącym się z pierwszym i drugim śniadaniem.

I miejsce w konkursie zajęły Julia Danilewicz i Kinga Gutowska, które przygotowały zielone naleśniki i babeczki, II miejsce otrzymały: Karolina Iwanowska i Vira Vakaliuk – autorki wytrawnych gofrów.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku i partnerów łącznie ukazały się 23 informacje.

Akcja „Zdrowe wakacje”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim wśród dzieci i młodzieży oraz kierowników, wychowawców, prowadzących i obsługujących wypoczynek letni osób nieletnich na terenie powiatu oleckiego.

W roku 2022 przeprowadzono 18 zajęć edukacyjnych na turnusach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. W zajęciach uczestniczyło łącznie 596 osób w wieku 6-18 lat. Tematyka spotkań to: profilaktyka chorób odkleszczowych, znaczenie prawidłowego mycia rąk w profilaktyce zatruc pokarmowych, znaczenie wody dla prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka; szkodliwość nadmiaru cukru w diecie, świadome wybory żywieniowe - czytanie etykiet produktów spożywczych.

Ponadto w czerwcu, przed rozpoczęciem wakacji, materiały na temat zasad zdrowego wypoczynku letniego przesłano pocztą elektroniczną do szkół podstawowych powiatu.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku zamieszczono 20 wpisów tematycznych.

Akcja „Moje dziecko idzie do szkoły”

Dobry start szkolny ma zasadnicze znaczenie dla dalszego rozwoju i edukacji dziecka, dlatego Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku wspomaga rodziców dzieci w prawidłowym towarzyszeniu potomstwu w tak ważnym kolejnym kroku, jakim jest edukacja wczesnoszkolna. Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat zdrowego stylu życia oraz wybranych czynników wpływających na zachowanie zdrowia oraz przekonanie ich o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych i wskazaniu roli, jaką pełnią w kształtowaniu nawyków u dzieci.

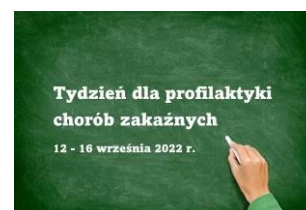

W roku 2022 przeprowadzono 5 spotkań z rodzicami przyszłych pierwszoklasistów, edukacją obejmując 117 osób i przekazując im materiały edukacyjne pt. „Informacje dla rodziców dzieci, które rozpoczną naukę w szkołach podstawowych” oraz „Bezpieczne użytkowanie telefonów komórkowych i kuchenek mikrofalowych”.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku zamieszczono 7 wpisów tematycznych oraz przesłano materiały na temat prawidłowego doboru plecaka i mebli do nauki dla dzieci do przedszkoli i szkół, jednostek samorządu terytorialnego i lokalnej prasy z prośbą o ich rozpowszechnienie.

Kampania „Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku aktywnie włączyła się w działania mające na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży potrzebę dbania o własne zdrowie

oraz kształtowanie umiejętności niezbędnych do jego ochrony.

Przeprowadzono 10 spotkań edukacyjnych w 3 szkołach dla 381 osób.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku i partnerów zamieszczono 13 informacji tematycznych oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Profilaktyka wszawicy

Pedikuloza, czyli inaczej wszawica, jest chorobą zakaźną wywołaną przez wesz głowową. Nadal powszechnie, niesłusznie, utożsamiana jest z ubóstwem i brakiem higieny.

W roku 2022 przeprowadzono 2 zajęcia edukacyjne dla rodziców 2 szkół podstawowych oraz prelekcję podczas szkolenia skierowanego do organizatorów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, łącznie obejmując edukacją 83 osoby.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazały się 4 informacje nt. wszawicy, ponadto przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do szkół podstawowych.

Światowy Dzień Zdrowia

„Nasza planeta, nasze zdrowie” to hasło Światowego Dnia Zdrowia obchodzonego 7 kwietnia ubiegłego roku. Zanieczyszczona planeta, kryzys klimatyczny i zdrowotny to nasze wspólne, aktualne problemy. Dbanie o Ziemię to nie tylko decyzje podejmowane na szczeblach państwowych, ale suma naszych małych, codziennych działań.

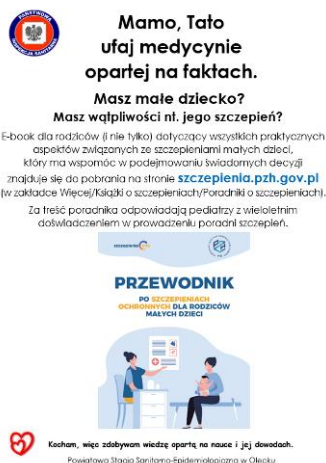
W ramach obchodów dnia przeprowadzono 5 zajęć edukacyjnych, posługując się wielkoformatowymi puzzlami w trzech placówkach dla 86 dzieci, ponadto dystrybuowano materiały edukacyjne.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku i partnerów ukazało się 7 informacji.

Promocja szczepień ochronnych

Od lat obserwujemy bardzo niepokojący trend w korzystaniu ze szczepień ochronnych. Żyjemy w czasie kryzysu autorytetów naukowych i medycznych, co znacznie pogłębiło się w czasie pandemii COVID-19. Ruchy antyszczepionkowe rosną w siłę, dane liczbowe o odmowach szczepień obowiązkowych są coraz bardziej alarmujące. Spada nasza odporność populacyjna, co skutkuje i skutkować będzie coraz większą ilością chorób, przed którymi możemy skutecznie chronić się przyjmując szczepienia.

W roku 2022 przeprowadzono 3 zajęcia edukacyjne dla dzieci 5-6 letnich oraz przeprowadzono prelekcję podczas powiatowej konferencji pt. „Długie życie jest dla wszystkich” adresowanej do przedstawicieli podmiotów leczniczych i jednostek samorządowych powiatu edukacją obejmując łącznie 89 osób.

Opracowano własną ulotkę informacyjną skierowaną do rodziców dzieci, którą przekazano podmiotom leczniczym z prośbą o wywieszenie w pobliżu gabinetów lekarskich i szczepień.

Na stronach internetowych PSSE ukazało się 9 informacji dot. szczepień.

Promocja zdrowego stylu życia, w tym aktywności fizycznej i zdrowia psychicznego

To, jak zachowujemy się na co dzień, jak się odżywiamy, jak bardzo jesteśmy aktywni ruchowo oraz jak dbamy o jakość swojego odpoczynku, ma wpływ na nasze zdrowie fizyczne i psychiczne. Taki sposób życia, który sprzyja zachowaniu i potęgowaniu zdrowia oraz minimalizuje ryzyko zachorowania na schorzenia układu sercowo-naczyniowego (nadciśnienie, miażdżyca, choroba niedokrwienna serca, zawał), nowotwory, czy cukrzyca typu 2, nazywamy zdrowym stylem życia.

W ubiegłym roku włączono się w obchody Światowego Dnia Nadciśnienia Tętniczego 17 maja, przeprowadzając akcję pomiaru ciśnienia krwi wśród pracowników PSSE w Olecku. Osoby z podwyższonym ciśnieniem poinstruowano o potrzebie regularnego wykonywania pomiarów. Ponadto przeprowadzono edukację rodziców uczniów w 2 szkołach podstawowych. Łącznie działania skierowano do 42 osób.

Na stronach internetowych PSSE w Olecku ukazało się 6 informacji tematycznych.

Właściwa higiena rąk jako profilaktyka chorób zakaźnych

Mycie rąk w ciepłej wodzie z mydłem przez około 20-30 sekund to najprostsza profilaktyka, która pomoże nam uchronić się chociażby przed grypą i zatruciami pokarmowymi. Działania edukacyjne podejmowano przez cały rok,

ze szczególnym uwzględnieniem Światowego Dnia Higieny Rąk, obchodzonego 5 maja, oraz Światowego Dnia Mycia Rąk, obchodzonego 15 października. Poszczególne działania ubogacano poprzez film edukacyjny, możliwość sprawdzenia skuteczności dezynfekcji dłoni (pokrycie rąk uczestnikom spotkań fluorescencyjnym żelem i oglądanie ich pod specjalną lampą, co w prosty sposób pokazywało, czy całe powierzchnie poddane były prawidłowo zabiegowi) oraz poprzez zastosowanie mydła z żółtym barwnikiem i późniejszą obserwację dłoni – sprawdzanie, czy pozostały na nich obszary niepokryte barwnikiem. Łącznie przeprowadzono 13 spotkań z dziećmi i dorosłymi dla 202 osób.

Prawidłowe nawyki prozdrowotne wśród dzieci kształtowano również przez współorganizację konkursu plastycznego pt. „Dlaczego warto myć ręce” skierowanego do dzieci przedszkolnych i szkolnych. W etapie powiatowym wybraliśmy po 3 prace z każdej kategorii wiekowej i zgodnie z regulaminem przekazaliśmy je do rywalizacji na szczeblu wojewódzkim.

W ubiegłym roku rozpoczęliśmy nową akcję edukacyjną nt. higieny rąk pn. „Szkoła mycia rąk Elli i Maxa”, do realizacji której zaprosiliśmy 4 szkoły podstawowe powiatu.

Ponadto prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek nauczania i wychowania. Na stronach internetowych ukazało się łącznie 15 informacji tematycznych.

Profilaktyka chorób odkleszczowych

Choroby odkleszczowe od lat są istotnym problemem epidemiologicznym. Rozwijają się w wyniku ukąszenia przez kleszcza – nosiciela niebezpiecznych patogenów wywołujących m.in. boreliozę czy kleszczowe zapalenie mózgu. W związku z tym, że wszyscy na co dzień jesteśmy narażeni na ukąszenie kleszcza, niezmiennie propagujemy informacje nt. zasad ochrony oraz rekomendujemy zaszczepienie się przeciw KZM.

W ubiegłym roku przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych dla dzieci, rodziców i innych dorosłych. Działania wzbogacone o model kleszcza, ludzkiej skóry, kleszczołapki i filmy edukacyjne skierowano łącznie do 86 osób.

Na stronach internetowych opublikowano 6 informacji, prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Olecku podejmowała również inne działania nieprogramowe w ramach takich akcji jak:

- profilaktyka zakażeń HCV, HBV
- profilaktyka grypy
- profilaktyka chorób nowotworowych

W ramach powyższych akcji dystrybuowano materiały edukacyjne oraz propagowano informacje na stronach internetowych.

W roku 2022 zorganizowano dwa stoiska informacyjno-edukacyjne, podczas których pracownicy PSSE w Olecku rozdawali materiały edukacyjne, udzielali porad nt. zdrowego stylu życia, przeprowadzali pomiary tlenku węgla w wydychanym powietrzu, ćwiczenia z alkoholami, imitującymi stan upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu, instruowali o prawidłowej technice usuwania kleszcza z użyciem imitacji ludzkiej skóry, aparatu gębowego kleszcza, modelu kleszcza, jednego z wielu dostępnych na rynku przyrządów do usuwania kleszcza, zachęcali dzieci i rodziców do układania wielkoformatowych puzzli promujących zdrowy styl życia.

- stoisko informacyjno-edukacyjne podczas Oleckiego Dnia Zdrowia zorganizowanego przez Urząd Miejski w Olecku 21.05.2022 r.

- stoisko informacyjno-edukacyjne podczas festynów rodzinnych: „Bezpieczny powiat 2022” oraz „Zdrowa rodzina, szczęśliwa rodzina” 19.06.2022 r.

ZAPOBIGAWCZY NADZÓR SANITARNY

1.1. Uczestniczenie w opracowaniu i uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i ich zmian.

W 2022 roku pozytywnie zaopiniowano 5 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich zmian (opinii negatywnych nie było):

- 1). Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Dworackie gm. Świątajno.
- 2). Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Armii Krajowej w Olecku.
- 3). Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Sedranki III.
- 4). Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Świątajno w części wsi Borki.
- 5). Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Mazurskiej w Olecku.

W 2022 roku opiniowano 1 projekt dotyczący studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

- 1). Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko w zakresie miejscowości Moźne, Sedranki, Kukowo i Zabieline.

Wydane opinie sanitarne dotyczące miejscowych planów oraz zmian studium uwarunkowań były pozytywne bądź z zastrzeżeniami, sformułowanymi celem zapewnienia ochrony zdrowia ludzi. Dokumenty te uwzględniają ustalenia prognozy oddziaływania na środowisko, której zakres był uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Olecku.

1.2. Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy.

W 2022 r. PPIS w Olecku nie opiniował takich dokumentów (brak wniosków).

1.3. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

W 2022 roku określono 11 zakresów i stopni szczegółowości informacji w prognozie oddziaływania na środowisko do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium i ich zmian, w tym:

- 1). Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ul. Produkcyjnej (jednostka ewidencyjna Olecko).
- 2). Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Ełckiej i Zamostowej w Olecku.
- 3). Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - Gordejki 1.

1.4. Uzgodnienia dotyczące odstępiania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W 2022 roku PPIS w Olecku wydał 2 opinie w tej samej sprawie dotyczącej prośby o odstępianie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wieliczki. Wnioskodawca po przedłożeniu wyjaśnień i uzupełnienia informacji po pierwszej negatywnej opinii otrzymał opinię pozytywną.

Realizacja projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i ich zmian, po uwzględnieniu warunków w zajętych w w/w stanowiskach PIS, nie wpłynie negatywnie na stan sanitarno-higieniczny powiatu. Warunki te dotyczyły m. in. zagadnień zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków bytowych, gromadzenia odpadów stałych i ewentualnego oddziaływanie terenów sąsiednich na teren opracowania na etapie prognozy oddziaływania na środowisko. Zakres prognozy określano w pełnym zakresie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Uczestnictwo w postępowaniu w sprawie uzgadniania warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do oceny występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi na danym terenie – w odniesieniu do szkody w środowisku (ujęcia wody, kąpieliska).

W 2022 r. PPIS w Olecku nie uczestniczył w takich działaniach w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

3. Uczestnictwo w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko – opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i ewentualne określenie zakresu raportu.

Wg PPIS w Olecku istnieje potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć:

- 1). Przedsięwzięcie pn.: „Budowa elektrociepłowni o zainstalowanej mocy elektrycznej jednostki wytwórczej 0,999 MW i o mocy cieplnej do 1,0 MW (biogazowni rolniczej) wraz z budynkami i budowlami do magazynowania i przetwarzania biomasy pochodzenia rolniczego w celu wytwarzania biogazu, a następnie energii elektrycznej i ciepła” zlokalizowanego na działce o numerze ewidencyjnym 36/10 o powierzchni 1 ha, w obrębie Gąsiorowo gm. Wieliczki.
- 2). Przedsięwzięcie polegające na budowie zakładu przerobczego i przeróbce kruszywa na działce o nr geod. 237/6 w obrębie Jaśki, gm. Olecko
- 3). Przedsięwzięcie polegające na budowie elektrowni fotowoltaicznej Stacze o mocy do 340 MW wraz z urządzeniami infrastruktury towarzyszącej na działkach o numerach ewidencyjnych: 175, 254, 264, 265, 266/1, 310/1, 310/2, 310/4311/3, 312/2, 312/8, 313/1, 313/3, 315/12, 315/23, 316/3, 318/1, 320/2 i 320/9 obręb Stacze oraz 79/1 i 79/2 obręb Golubie Wężewskie, gm. Kowale Oleckie.

Ważniejsze przedsięwzięcia, dla których zdaniem PPIS w Olecku nie ma potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, to:

- 1). Przedsięwzięcie polegające na budowie kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków na odcinku Skowronki – Olecko, gm. Olecko.
- 2). Przedsięwzięcie pn.: „Budowa zespołu paneli fotowoltaicznych o mocy nieprzekraczającej 75 MW wraz z niezbędną infrastrukturą i magazynem energii, z możliwością realizacji w formie niezależnych instalacji o dowolnych konfiguracjach mocy lub budowa w całości, zlokalizowana na działce nr 265/5 w obrębie 0016 Orzechówko, Gmina Świątajno”.

3). Przedsięwzięcie polegające na budowie elektrowni fotowoltaicznej Judziki o mocy do 80 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, na części działki nr ewid. 507/12, położonej w miejscowości Judziki, gm. Olecko.

Pozostałe przedsięwzięcia to przede wszystkim budowa elektrowni słonecznych o mniejszych mocach, przebudowa dróg i inne.

W opinii PPIS realizacja wielu inwestycji z zakresu OZE korzystnie wpłynie na stan środowiska w porównaniu do produkcji prądu z konwencjonalnych źródeł energii. Ww. inwestycje, wymagające w opinii PPIS w Olecku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko celem wykluczenia negatywnych nadmiernych oddziaływań na ludzi przede wszystkim w zakresie hałasu, zlokalizowane są w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Dlatego w opiniach znalazły się uwagi o konieczności oddalenia źródeł hałasu – transformatorów i inwerterów od zabudowy mieszkaniowej, także dla mniejszych instalacji fotowoltaicznych, dla których odstąpiono od potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast realizacja przedsięwzięć, dla których PPIS w Olecku stwierdził obowiązek oceny oddziaływania na środowisko, niesie potencjalne ryzyko zagrożeń dla zdrowia ludzi i wymaga wnikliwej analizy ich oddziaływania w raportach.

4. Uczestnictwo w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko – opinia określająca warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji środowiskowej.

W 2022 r. PPIS w Olecku wydał 3 takie opinie (pozytywne), przed określeniem warunków realizacji przedsięwzięcia w decyzji środowiskowej. Opinie dotyczyły:

- Przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej o mocy do 250 MW i wysokości do 3 m na działkach ewidencyjnych nr 217/47, 217/48, 885/5, 886, 217/57 obręb Judziki, nr 137/2 obręb Bialskie Pole, nr 54, 131/7 obręb Monety oraz nr 25/2, 26/2 obręb Gorczyce, na terenie gm. Olecko.
- Przedsięwzięcia polegającego na budowie elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce nr 359 obręb Jaśki oraz na działce nr 322 obręb Rosochackie, na terenie gm. Olecko, o mocy do 400 MW.
- Przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej na działce nr 44/3 w obrębie Sobole, gm. Wieliczki o mocy 23 MW.

Po analizie dokumentacji tych spraw PPIS w Olecku wyraził opinię dla elektrowni 400 MW i 250 MW o konieczności przeprowadzenia analizy porealizacyjnej dotyczącej przede wszystkim hałasu na terenach z zabudową mieszkaniową i na granicy terenów z taką zabudową w sąsiedztwie, o czym zdecyduje inny niż PPIS organ w zakresie swoich kompetencji, celem weryfikacji założeń i modelu matematycznego oraz ewentualnego wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Realizacja tych inwestycji nie ma negatywnego wpływu na stan sanitarno-higieniczny powiatu.

5. Uzgadnianie dokumentacji projektowej w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych.

W 2022 roku PPIS w Olecku nie opiniował dokumentacji projektowej (brak wniosków).

6. Kontrole (wizytacje) obiektów w trakcie realizacji oraz wizje lokalne.

W 2022 roku PPIS w Olecku nie przeprowadził wizji lokalnych i kontroli w trakcie realizacji obiektów.

7. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania – odbieranie obiektów budowlanych, lokali.

W 2022 roku dokonano 9 kontroli – odbiorów, przed podjęciem użytkowania obiektów budowlanych i kontroli lokali. Obiekty w tym zakresie to 6 obiektów wymagające pozwolenia na użytkowanie stosownie do zgłoszenia:

- 1). „Inkubator Przetwórstwa Lokalnego” w budynku usługowo-mieszkalnym, położony w Jurkach na działce nr 116 gm. Świątajno. Odebrano bez zastrzeżeń.
- 2). Budynek handlowy położony na działce nr 576 w Świątajnie. Odebrano bez zastrzeżeń.
- 3). Budynek biurowy położony na działce nr 526 w Olecku przy ul. Mazurskiej 30. Odebrano bez zastrzeżeń.
- 4). Przebudowane pomieszczenia Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi „KRASNAL” w Olecku położone w budynku tego przedszkola przy ul. Zielonej 1 w Olecku. Odebrano bez zastrzeżeń.
- 5). Hala produkcyjna z zapleczem socjalnym wraz z zewnętrznymi instalacjami oraz wewnętrznym układem drogowym, położona na działce nr 1309/5 przy ul. Przemysłowej w Olecku. Odebrano bez zastrzeżeń.

- 6). Hala magazynowo–produkcyjna z częścią socjalną (dotyczący tylko hali - odbiór częściowy inwestycji, zapewniono dostęp do pomieszczeń socjalnych), położona na działce nr 3263/3 przy ul. Przemysłowej w Olecku. Odebrano bez zastrzeżeń ten etap inwestycji.

Pozostałe 3 obiekty z tej grupy to:

- 1). Lokal usługowy znajdujący się przy ul. Kolejowej 7 w Olecku przeznaczony na działalność: refleksologia, masaż bioenergomasażerem, masaż relaksacyjny, bańka chińska (odebrano bez zastrzeżeń).
- 2). Lokal usługowy znajdujący się w budynku przy ul. Aleje Lipowe 1 B w Olecku przeznaczony na działalność kosmetyczną (odebrano bez zastrzeżeń).
- 3). Lokal przeznaczony na działalność gastronomiczną – Bistro „Przy 65” w Kowalach Oleckich przy ul. Osiedle Cegielnia 8 (odebrano bez zastrzeżeń)

Stosownie do art. 56 ust. 1a ustawy Prawo budowlane PPIS w Olecku nie zajmował stanowiska. W trakcie kontroli ZNS współpracował z zainteresowanymi komórkami organizacyjnymi PSSE w Olecku zajmującymi się bieżącą kontrolą tych obiektów, lokali.

W zakresie spraw sanitarno-higienicznych zrealizowane odbierane obiekty nie stanowią zagrożenia pod zdrowotnym dla ludzi, nie wpłyną negatywnie na stan sanitarno–higieniczny powiatu.

8. Sprawy przekazane od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olecku przez Warmińsko – Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W roku 2022 nie przekazano takich spraw do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

9. Wyrażenie zgody, odstąpienia od warunków technicznych.

W roku 2022 PPIS w Olecku nie wyrażał zgody na odstąpienia od warunków technicznych (brak wniosków).

10. Wpływ inwestycji uruchamianych w 2022 r. na stan sanitarno-higieniczny powiatu w następujących kategoriach:

- 1). Oczyszczalnie ścieków – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 2). Wysypiska odpadów – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.

- 3). Sieci wodociągowe – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 4). Sieci kanalizacyjne – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 5). Kotłownie miejskie – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 6). Zakłady unieszkodliwiania odpadów – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 7). Drogi – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 8). Inwestycje z zakresu OZE – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 9). Fermy wielkopowierzchniowe – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 10). Pozostałe przedsięwzięcia mogące znacząco oddziałujące na środowisko – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.

Ponadto:

- 11). Podmioty wykonujące działalność leczniczą – nie zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie.
- 12). Zakłady nauki i wychowania – przebudowa pomieszczeń Przedszkola „KRASNAL” położonych w budynku tego przedszkola przy ul. Zielonej 1 w Olecku.
- 13). Zakłady pracy o zatrudnieniu powyżej 10 osób - w 2022 r. zgłaszano celem uzyskania zgody na użytkowanie obiekty:
  - Budynek handlowy położony na działce nr 576 w Świątynie.
  - Budynek biurowy położony na działce nr 526 w Olecku przy ul. Mazurskiej 30.
  - Budynek hali produkcyjnej z zapleczem socjalnym wraz z zewnętrznymi instalacjami oraz wewnętrznym układem drogowym, położonej na działce nr 1309/5 przy ul. Przemysłowej w Olecku.

Inwestycje te nie mają istotnego wpływu na stan higieniczno–sanitarny powiatu.

- 14). Obiekty handlowe i usługowe - w 2022 r. zgłoszono celem uzyskania zgody na użytkowanie: lokal przeznaczony na działalność gastronomiczną – Bistro „Przy 65” w Kowalach Oleckich przy ul. Osiedle Cegielnia 8 (w istniejącym budynku); instalacje do suszenia zbóż i kukurydzy. Ponadto uruchomiono lokal usługowy kosmetyczny.

Inwestycje te nie mają wpływu na stan higieniczno–sanitarny powiatu

- 15). Obiekty turystyczne i rekreacyjne - nie zgłaszano takich obiektów.
- 16). Inne obiekty użyteczności publicznej - nie zgłaszano takich obiektów.

11. Istotne inwestycje dla poprawy stanu sanitarno–higienicznego powiatu, istotne dla lokalnej społeczności, ważne z innych powodów:

- ✓ Uzgadniane przez PPIS w Olecku (warunków realizacji – uwarunkowania środowiskowe, projektów budowlanych) - nie uzgadniano takich obiektów.
- ✓ Odbierane przez PPIS w Olecku - nie odbierano takich obiektów.

12. Inne, niewymienione wyżej zajęte stanowiska związane z pracą Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

W roku 2022 Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny PSSE w Olecku w zakresie spraw „innych” zajmował stanowisko w 16 różnych sprawach - występował wielokrotnie o uzupełnienie informacji, wyjaśnienia i inne (stosownie do Kpa).

13. Uwzględnienie w projekcie budowlanym w odbieranym obiekcie warunków realizacji wynikających z decyzji środowiskowej

W roku 2022 Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny PSSE w Olecku nie uczestniczył w odbiorze takich inwestycji, ani nie opiniował takiej dokumentacji projektowej.